

BLÅ KORS MAGASINET
RUSFRI

«Min rolle som trener og leder er å bidra til at spillerne greier å ta ledelse i den situasjonen de til enhver tid befinner seg i.» **MARIT BREIVIK SIDE 10-11**

«Her blir jeg fylt av andakt.»
**ODDNY IREN MILJETEIG (SV) UNDER
ÅPNINGEN AV TUBA BERGEN SIDE 40**

MED TEAMARBEID SOM METODE

MARIT BREIVIK I DIALOG MED
BRAGERNES BEHANDLINGSSENTER

10

- Min mamma elsket meg alt det hun maktet, og alt det hun kunne. Det var kanskje ikke nok for meg som barn, men i dag er det nok, forteller Paal-André Grinderud.

Navn: Paal André Grinderud
(født 20. februar 1962)

Jobber med: Forfatter og aktiv foredragsholder. Han har skrevet følgende bøker:
Alene - nå igjen (sakprosa, Gyldendal 1992)
Den mystiske isbreen (barnebok, Gyldendal 1994, illustrert av Hallvard Skauge)
En magentaturkis himmel - hyllest til hverdagsmennesket (sakprosa, Cappelen 2002)
Aldri mer alene (sakprosa, Aschehoug 2004)
Rose. En historie fra virkeligheten (Aschehoug 2005)
Blind Godhet (noveller, Verbum 2008)

Aktuell: Ble kjent høsten 1991, da han i TV-programmet «Antenne Ti» på NRK fortalte om sin oppvekst med en alkoholisert mor. Grinderud startet Wandasenteret i Drammen. Her kunne både barn av rusgiftbrukere, fagfolk og andre henvende seg for å få hjelp og støtte. I 1999 ble senteret i Drammen nedlagt, og i 2000 ble det gjenopprettet i Bodø.

FAKTA

Kilde: Wikipedia

Å glede seg til jul

PORTRETTET

Paal-André Grinderud er nettopp ankommet hovedstaden med nattog fra Trondheim og har satt av tid til et intervju med Rusfri. Vi skal snakke om jula, om både gode og triste minner. Om de gode forventningene og de triste nedturene. Paal-André vet mer enn de fleste om hvor sårbar juletida kan være for barn som vokser opp i familier preget av rusmisbruk.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

– Julia, ja! Flott, jeg har vært i julestemning lenge, nesten synger 47-åringen, merkelig blid etter en lang natt på toget.

Paal-André Grinderud har gjennom mange år gitt ansikt og stemme til de som får barndommen ødelagt av alkohol og rus. Nå forteller han om en annen tidlig morgen etter en lang natt på toget. Han hadde lagt strekningen Bergen – Drammen bak seg etter å ha deltatt på åpningen av landets første TUBA-senter (se reportasje på sistesiden). Vel framme i hjembyen ble han denne morgenen slått av det vinterlige draget i lufta.

– Det var en vakker morgen. Jeg gikk av toget og så opp mot himmelen. Det var da det skjedde. Den krystallklare himmelen hjalp meg til å forstå noe viktig: Jeg har totalt fred i forhold til min oppvekst og med min vakre mamma. Jeg gikk over

en bru, over et torg, gjennom stille gater. Frosne biler sto og ventet på sine eiere. En første smak av vinter.

PAAL-ANDRÉ MÅ TILBAKE TIL BERGEN

og fortelle om sofaen i det største rommet på TUBA-senteret:

– Jeg satte meg ned i den og tenkte: Tenk om jeg hadde hatt en sånn sofa da jeg var ung. En sofa som jeg kunne krype opp i, på et sted som var «mitt», hvor det jeg sa ble trodd og forstått. Hvor ingen tvilte på at det var sant, og at det virkelig kunne være så ille og vondt. Hvor ingen sa at det ville gå over bare jeg tok tiden til hjelp. Så begynte jeg å tenke på min mamma. Det var da jeg forsto at en seier var vunnet i form av en tilgivelse og kjærlighet til den kvinnen som fødte meg. Jeg ble på et vis ferdig med min vonde

oppvekst. Og det betyr at mitt engasjement for barn og unge i rusfamilier kan fortsette på en mer sunn måte, en måte jeg kan leve godt med.

Nye tanker slo ned i Paal-André den kjølige oktobermorgenen dagen etter i Drammen.

– Så sto dette ene igjen for meg: Jeg var elsket som et hvilket som helst annet barn. Min mamma elsket meg alt det hun maktet, og alt det hun kunne. Det var kanskje ikke nok for meg som barn, men i dag er det nok. På vei hjem til leiligheten min i Drammen rettet jeg blikket opp mot himmelen igjen og ba om at mamma følger med meg fortsatt her nede. Vi har fred nå, mamma og jeg.

– Og derav den tidlige julestemningen?
– Ja, for kunne jeg nesten få angst-anfall da den første julemarsipanen

dukket opp i butikkene i oktober. Nå kan jeg for første gang siden jeg var 10 år glede meg til jul, smiler Paal-André.

DET VAR I TIÅRSALDEREN Paal-André Grinderud opplevde det store jordskjelvet i sitt liv. Hans far døde, og tilbake sto mamma Wanda med tre små barn. Presset ble for stort, og alkohol kom inn som en høyst destruktiv «trøst» i morens hverdag. Paal-André har mange vonde minner, ikke minst om en rekke julaftener som ble effektivt sabotert og ødelagt av alkoholbruk.

Som voksen tok han kokkeutdanning, og dermed fikk han samtidig en anledning til alltid å være på jobb i jula. En kjærkommen fluktrute bort fra de traumatiske juleminnene.

– Men slik blir det ikke i år, forsikrer Paal-André.

Hans forhold til jula har endret seg. Han satser friskt på høyst personlige og nye originale juletradisjoner.

– De seneste årene har jeg pyntet til jul allerede i. desember, forteller han.

– Jeg er veldig glad i adventstiden med sin forventning, og jeg er tilhenger av å gi gaver i adventstiden. Hvorfor ikke? Så kan vi kanskje kutte litt ned på gaveflommen på julaften. På den annen side er jeg

opptatt av å få juletreet ut når jula er over 2. juledag. Jeg synes det blir helt feil å dra tørre barnåler med seg inn i det nye året. Vi trenger en renselse da.

KJÆRLIGHET TIL DET ENKLE Paal-André står for originalitet også når det gjelder pyntingen av juletreet.

– Jeg har en sterk kjærlighet til det enkle. En jul pyntet jeg treet med bare hvite fjær, en annen gang bare med halm og en tredje gang med sjokoladefigurer. I år tror jeg det blir med kuler og bare det. Siden jeg bor alene har jeg bare meg og mine egne ønsker å ta hensyn til når det gjelder juletradisjoner, ler han.

I tillegg til leiligheten i Drammen har Paal-André eget hus i Flå i Hallingdal. Han er stolt av dette huset og beskriver det som sitt eget personlige «Pippi-hus». Der vil han feire jul i år – i fred, i en underlig nyvunnet fred fra en julefeiring som i mange år har skapt angst mer enn glede.

Paal-André Grinderud kjenner seg vel signet, han vet at mange ber for ham – og han vet han blir passet på. Han minner oss alle om at forandring er mulig.

– Alt er mulig. Ikke hør på dem som sier at et eller annet i livet ikke kan bli bra igjen. Det er en stor løgn, avslutter han med ettertrykk. ●

Maria Haukaas Storeng og Paal-André Grinderud er blitt ambassadører for Blå Kors og kampanjen «Barndomsvenn». (Foto: Steinar Glimsdal)

Ambassadører for «Barndomsvenn»

Blå Kors har forpliktet seg på å støtte barna i «det hemmelige landet», de som har vokst opp i en familie preget av rusmisbruk. Hjelpetilbud opprettes nå både nasjonalt og internasjonalt med midler fra NRKs TV-aksjon 2008.

Gavekampanjen «Bli en BARNDOMSVENN» skal sikre at tiltak av typen «Barnas Stasjon» og «TUBA» får muligheter til å utvikle seg og bli videreført også når aksjonspengene tar slutt. Målet er å engasjere til sammen 10 000 givere til å bli «BARNDOMSVENN» – og gjennom dette bidra til at barn i Norge og utlandet får en tryggere oppvekst.

Maria Haukaas Storeng, sanger og norsk Melodi Grand Prix-vinner 2008, og Paal-André Grinderud, forfatter og profilert talsperson for de «glemte» barna, stiller opp som kampanjens fremste ambassadører. Første punkt på agendaen er plateslipp av singelen «Kviskre ei bønn» med Maria og Oslo Soul Children. Dette skjedde 23. november i forbindelse med åpningen av en flunkende ny Barnas Stasjon i Hamar.inntektene av singelsalget går til kampanjen.

– Det er en glede for meg å se at begrepet «Barndomsvenn», som så mange har et nært forhold til, også kan bli til noe godt for meg som måtte greie meg uten slike venner, sier Paal-André med referanse til sin egen oppvekst.

Barndomsvenn kan du bli på nettet, gå inn på www.barndomsvenn.no, eller ring 22 03 27 46.

LEDER

” Blir du en Barn-
domsvenn gjør du
en stor forandring i noen
små menneskers liv -
hver dag - hele året

Blå Kors inn i en ny tid

Blå Kors Nettverkskonferanse søkte i år å se framover ved å trekke på erfaringene fra «jordskjelvsåret» 2008. Dette skulle vise seg å bli en svært fruktbar øvelse for de 110 organisasjonslederne på konferansen.

Som kjent ble fjoråret for Blå Kors' del sterkt preget av to store «rystelser»: forberedelsene og gjennomføringen av TV-aksjonen og sammenslåingen/fusjonen av Blå Kors Norge med paraplyorganisasjonen Rusfri. Begge begivenheter har hatt stor betydning for hvordan den nye Blå Kors-organisasjonen arbeider i dag. Her er noen eksempler på akkurat det.

For det første: Oppfølgingen av TV-aksjonen har gjort det nødvendig for ledere i alle deler av organisasjonen å samhandle på nye måter. En ny arbeidsgruppe nedsatt av generalsekretæren med utviklingssjef Roald Hansen som leder er nå på plass. Gruppens mandat er å påse at det som ble samlet inn til de såkalte «nasjonale» prosjektene i fjor blir benyttet etter innsamlingens formål og innen den vedtatte perioden på fem år. I arbeidsgruppen sitter samtlige direktører for Blå Kors' fem regionale ledd i Norge. Gruppen har allerede maktet å finne de gode strukturer og gode rutiner. Et tilsvarende mandat er gitt Blå Kors Internasjonale Forbund og dets kontor i Sveits med tanke på bruken av pengene som ble samlet inn til de utenlandske Blå Kors-prosjektene – i Øst-Europa, Afrika, Asia og Sør-Amerika. Forvaltningen av fjorårets store follegave på 192 millioner kroner ligger med andre ord i trygge hender og den har fått en god og gjennomstiktig form!

For det andre: Blå Kors har satt inn økte ressurser for å kunne holde det offentlige fokus oppe på hvordan russpørsmålet og særlig hvordan rusmisbruk påvirker barns og unges oppvekst. Dette viktige mediearbeidet foregår, også det, i et fruktbart samarbeid mellom hovedkontoret og regionene i Blå Kors.

For det tredje vil vi ubeskjeden trekke fram det magasinet du nå holder i dine hender som en nyvinning for «Nye Blå Kors». En ny redaksjonell vinkling med

et utadrettet blikk, en mer omfattende distribusjon og en moderne layout er alt sammen et resultat av at «gamle» Blå Kors og «gamle» Rusfri har slått sammen sine ressurser på informasjons- og opplysningsfeltet. Her skal også trekkes frem den nye gaven i nettverksarbeidet i forhold til de mange medlemsorganisasjonene innenfor Nye Blå Kors.

Og endelig er det all grunn til å nevne den nye satsningen som nå preger Blå Kors på innsamlings- og markedsførings-sida. Organisasjonen står i dag fram med en åpen invitasjon til medlemskap og medarbeiderskap som stadig flere finner attraktivt.

I tillegg har Blå Kors fått nye utfordringer på innsamlingssida. TV-aksjonsprosjektene som nå startes opp både her hjemme og i utlandet trenger ytterligere ressurser for å sikre og utvikle driften. Derfor kampanjen «Barndomsvenn» som du kan lese mer om i dette nummeret av Blå Kors-magasinet Rusfri. «Barndomsvenn»-kampanjen har fått profilerte støttespillere i Maria Haukaas Storeng og Paal-André Grinderud. De ser fram til å stå skulder ved skulder sammen med deg!

Gjennom aksjonen «Barndomsvenn» får du anledning til å støtte Blå Kors sitt arbeid rettet inn mot barn som vokser opp i hjem med rus. Du tar ansvar for at barn får en bedre barndom gjennom å gi et fast, avtalt beløp pr måned til de nye tiltakene og prosjektene. Blir du en Barndomsvenn gjør du en stor forandring i noen små menneskers liv – hver dag – hele året. Registreringen er noen få tastetrykk unna på www.barndomsvenn.no! Og mens du er på nettet, ta også en titt innom vår nye butikk www.blagaver.no. Her vil du finne mer enn ett godt julegavetips.

Og med dette vil vi ønske Blå Kors-magasinet lesere og annonsører en riktig god jul og et godt nytt år. Vi gleder oss til å komme i gang med vår andre årgang og ta et steg inn i den nye tid.

Steinar Glimsdal

REDAKTØREN
STEINAR GLIMSDAL

Blå Kors-magasinet Rusfri – en klar røst på rusfeltet

NR 04 2009 / 1. ÅRGANG :
Blåkorsbladets 94. årgang • Rusfri/Vardevakts 84. årgang

FORSIDEBILDE:
Scanpix

UTGIVER:
Blå Kors Norge • www.blakors.no

ANSVARLIG REDAKTØR:
Steinar Glimsdal • steinar.glimsdal@blakors.no • tlf 22 03 27 48

REDAKSJONSSEKRETÆR:
Tina Fagerhus Brodal (permisjon) • tina.brodal@blakors.no

JOURNALIST:
Tor-Steinar Jorem • tor-steinar.jorem@blakors.no • tlf 907 39 956

ADRESSE:
Pb. 4793 Sofienberg, 0506 Oslo
tlf: 22 03 27 40 • fax: 22 03 27 41

ANNONSEHENVENDERLER:
tlf 22 03 27 40 – fax 22 03 27 41

SALG AV STØTTEANNONSER:
Faktureringservice Sør as • tlf 32 24 44 33

FRIVILLIG ABONNEMENT:
kr. 150 for fire utgivelser pr år betales over konto 3000.16.77337
Bladet sendes gratis til alle betalende Blå Kors-medlemmer og kollektive medlemmer.

DESIGN OG LAYOUT:
Identicon, Tønsberg • www.identicon.no

TRYKK:
Grøset AS. Magasinet er trykket på miljø vennlig papir.
Produksjonen er klimanøytral. CO₂-utslippet er kompensert.

Blå Kors Norge

Blå Kors er en felleskristen, diakonal organisasjon som fremmer rusfrihet i samfunnet. Blå Kors forener frivillig innsats på rusfeltet med profesjonelt behandlingsarbeid. Ved siden av et forebyggende og holdningsskapende arbeid driver Blå Kors 38 diakonale virksomheter i 14 fylker. Organisasjonen har 2.530 medlemmer og 1.000 ansatte. Blå Kors er fra 1.1.2009 også en paraplyorganisasjon på rusfeltet for 25 landsomfattende kristne organisasjoner og trossamfunn.

Kollektive medlemmer i Blå Kors

De frie evangeliske forsamlinger, www.dfef.no
Den evangeliske forsamling, www.misjonskirken.no
Den norske kirke, Kirkerådet, www.kirken.no
Den indre sjømannsmisjon, www.dism.no
Den Norske Israelsmisjon, www.israelsmisjonen.no
Det Evangelisk-Lutherske Kirkesamfunn, www.delk.no
Det Norske Baptistsamfunn, www.baptist.no
Det Norske Misjonsforbund, www.misjonsforbundet.no
Det Norske Misjonsselskap, www.nms.no
Frikirken, www.frikirken.no
Guds Menighet Vegårshei, www.gudsmenighet.no
Indremisjonsforbundet, www.imf.no
Menighetssøsterhjemmets diakonifellenskap, www.oslomsh.no
Metodistkirken i Norge, www.metodistkirken.no
Norges KFUK/KFUM, www.kfuk-kfum.no
Norges kristelige student- og skoleungdomslag, www.nkss.no
Normisjon, www.normisjon.no
Norske Misjonshotell og Gjeste-hus, www.nm-hotels.no
Norsk Helse- og Avholdsforbund, www.norskavholdsforbund.no
Norsk Luthersk Misjonssamband, www.nlm.no
Norsk Søndagsskoleforbund, www.nssf.no
Pinsebevegelsen i Norge, www.pinsebevegelsen.no
Prison Fellowship, www.pfn.no
Sjømannskirken, www.sjomannskirken.no
SI-Reiser AS, Vasstrandveien 1, 6011 Ålesund
Rørlegger Ragnar Aas AS, Sladdhaugen, 4735 Evje

INNHold

- 02 **Portrettet:** Paal-André Grinderud
- 04 Leder
- 06 Kristiansand Blåkorsforening
- 10 **Impulssamling med Marit Breivik**
- Ex-landslagstreneren
- 12 Fokus på Polen
- 14 **Nytt Liv - fengselsprosjekt i regi av Blå Kors**
- Åpenhjertig 34-åring forteller om veien tilbake
- 16 Familiebehandling som lykkes
- 18 **Spilleavhengighet hos innvandrere**
- Ikke akseptert i sitt miljø
- 20 Nettverkskonferansen i Stjørdal
- 24 Raskere tilbake... til jobben
- 26 Ungdom i Alta
- 28 **Kronikk:** Russektoren etter TV-aksjonen 2008
- 32 Blå Kors-veteranen
- 33 Blå Kors med julegavetips
- 34 Annonser
- 37 Barn og rus
- 38 Generalsekretæren har ordet
- 40 TUBA

Intet Blå Kors-møte uten sangkor. Denne gjengen er fra Greipstad utenfor Kristiansand.

Sigrid Wethrus (t.h.) ble med i Blå Korsforeninga på grunn av Ingrid Naglestad. Det finnes mange som disse to entusiastene i Blå Kors.

- En sang te, var den aller siste oppfordringen. Noen hadde rukket å reise seg, men et siste avslutningsnummer ville de ha med seg.

På Blå Kors-møte i Gyldenløves gate 54

BLÅ KORS I KRISTIANSAND

Lørdagskveld i Gyldenløves gate 54. Klokka er 18.40. Det er helt fullt, stappfullt egentlig, og fortsatt 20 minutter til det hele skal starte. Flokken er spent på det som skal skje. Det får ikke hjelpe at det har foregått på samme måten i 100 år.

AV TOR-STEINAR JOREM TEKST OG FOTO

Turen til Blå Kors-land er ikke tilfeldig. Kristiansand Blåkorsforening er i ferd med å avslutte sine 100 første år. Vi dro på helgetur til Sørlandets hovedstad og regnet med at det var nok til å skaffe full oversikt over foreninga. Vi burde brukt ei uke.

GYLDENLØVES GATE er et typisk sørlands-kvartal som har vært i Blå Kors-eie siden 1915. Vi gikk ned i kjelleretasjen og fant det mest brukte forsamlingsrommet. Så opp hvor vi fant selve storstua. Og så en liten godbit. Sal nummer tre var i ferd med å bli helrestaurant. Det aller første Blå Kors-lokalet i byen. Ferdig til jubileet. Og så kjøkkenet. Vi hadde en følelse av at det var der vi ville finne den ekte Blå Kors-sjela. Gode snitter lager de også, hvilket vi naturligvis visste å utnytte.

Matgjengen i kveld bestod av fruene Synnøve Eidsaa, Sigrid Wethrus, Ingrid Naglestad og Tordis Tønnessen. Alle mellom 74 og 84 år gamle, og ett av i alt fem matpartier i foreninga.

- Damene lager maten, gutta dekker bord og flytter rundt på stolene, smilte de fire. Alle fire var godt voksne og vel så det da de meldte seg inn i Blåkorsforeninga. Det er litt typisk Blå

Kors det. Eldre mennesker også.

- Dette har på en måte blitt vårt andre hjem. Og så er det så fint at dette er tverrkirkelig. Jeg tror alle menighetene i byen er representert her i kveld. Vi er alltid mange på lørdagskveldene, men så er det jo dette de kaller bibelbeltet, da, sier Synnøve Eidsaa. Blå Kors-beltet også, føyer vi til.

- Men hvor er alle de under 60, da?

- Vi er ikke helt sikre, men de er ikke her i kveld. Men det kommer stadig nye folk med i foreninga. Ikke ungdommen kanskje, men når de blir pensjonister melder mange seg inn, smiler de fire.

I UNDERETASJEN er møtet i gang, 30 sekunder etter skjema. 110 Blå Kors-entusiaster i salen. Alle kan rekkefølgen på det som skal skje. Dette er Blå Kors-tradisjon.

Et kor fra Greipstad menighet sørget for kraftfull korsang. «Ta en te», ble det ropt fra salen, og dermed ble de to ganger fire sanger totalt istedenfor to ganger tre. «Navnet Jesus» lød så vakkert i Blå Kors-bygget.

Det bordet vi ble plassert ved var et interessant bord. Noen var veteraner, andre syntes det var ok å stikke innom en

gang i blant. Et par av dem gikk der fordi Blå Kors en eller annen gang hadde gitt dem nødvendig hjelp.

- Jeg liker å stikke innom Blå Kors. I dag er det et sangkor fra bygda på besøk, og da pleier det å komme litt ekstra folk, sier Ingvald Engesland. Foreløpig ikke

Da Fridtjov Pedesen var tre år gammel ble han Blå Kors-medlem. Det er han selvsagt i dag også, 78 år senere.

Blå Kors-medlem, men han liker som sagt å være her.

JONN HALVORSEN et par plasser bortenfor Engesland er blant veteranene i foreninga. Han er til og med ex-leder for lørdags-samlingene.

- Jeg gikk av for to år siden, men det er ikke akkurat yngre krefter som tar over. Det er Blå Kors sin profil som tiltaler meg. Omsorg, ettervern og det å stille opp for andre. Og så er disse lørdagsmøtene veldig sosiale, da, smiler Halvorsen.

Det prates rundt bordene. Snittene går ned på høykant og kaffen går unna i rekordfart. Møteleder Oddleif Flaar gir nå klar melding:

- Nå tar vi av bordene, dere, så kan dere kjøre litt imens, sa han. Sørendinger er dyktige til å kjøre når de får lov.

DA DUKKET FRIDTJOV PEDERSEN OPP. Muligens mannen med lengst fartstid i foreninga. Mora var aktiv i Blå Kors og meldte lille Fridtjov inn i Blå Kors da han var tre år gammel. Nå er han 81 og fortsatt medlem. Et stolt medlem.

- Jeg har vært innom det meste. Barnearbeid, kor og de fleste foreningene. Disse lokalene kjenner jeg ut og inn

(det var Fridtjov som tok undertegnede med rundt i huset, mens dagens taler, Kjell Tegnander, tok seg av forkynningen - red.anm.).

- Hvorfor et helt liv i Blå Kors, spurte vi.

- Hvorfor ikke? Det handler om neste-kjærighet. Jeg husker da vi var 800 medlemmer. Da var det aktivitet her, da, smiler veteranen. Han savner den typiske alkoholikeren på lørdagskveldene. Det kan hende terskelen har blitt noe høy for denne gruppen. Men de kommer andre dager, kan Pedersen fortelle.

Vi rakk bare slutten av talen til Tegnander, og fikk altså ikke helt med oss hele budskapet. Men han avsluttet med å si at «bibelbeltet ikke er det mørke fastland. Vi er Sørlandets - ja, hele Norges lys. Vårt oppdrag er å være lysbærere.» Vi fikk derimot til gagns med oss budskapet da møteleder Flaar grep ordet igjen.

- Nå er Blå Kors Norge på mange måter blitt en måteholdsorganisasjon. Det er det svært vanskelig å stå for. Vi må stå sammen her i Kristiansand. Vi har alltid stått for totalavhold, og vi må be om å bevare de gamle tradisjonene våre. De er 100 år gamle, sa han. Og så å si alle i salen nikket og sa et ganske så stille, men likevel hørbart «amen». Vi måtte

love å videreformidle.

Så var det kollekt og ny sang: «Opna hjartans dør». De fleste lot oppfordringen også gjelde for lommebøkene sine.

LØRDAGSKVELD I BLÅ KORS starter presis klokka 19.00 og slutter like presis klokka 21.00, lørdag etter lørdag etter lørdag. Damene på kjøkkenet synes det er best slik.

- Vi kunne sittet hjemme og sett på TV. Men det er så mange enker og enke-menn blant oss. Da er det fint å bruke lørdagene på denne måten. Det er mest sosialt, men vi føler at den foreninga vi er med i er viktig for mange, sier Synnøve Eidsaa, Sigrid Wethrus, Ingrid Naglestad og Tordis Tønnessen. Når dette leses har de også fått med seg en tre-dagers jubileumsfest til ære for foreninga si.

Med en snittalder på nærmere 80 enn 65 år er det mange som tror at neste jubileum i foreninga henger i en tynn tråd. «Nei», sier de vi pratet med. Det vil alltid være nye som vil melde seg til Blå Kors-tjeneste. Det er bare det at de må ha skikkelig med livserfaring og visdom før de innser at de hører hjemme der. ●

SAKEN FORTSETTER ➤

Kafé og bruktbutikk
i Gyldenløves gate
60 er noe av de Blå
Kors driver med i
Kristiansand.

Det skjer alltid noe

KRISTIANSAND BLÅKORSFORENING

LEDER: Ivar Kossen

BYSEKRETÆR: Trond Gundersen

MEDLEMMER: 227 (17 nye i 2008)

ALDER: 100-årsjubilant. Særdeles god, gammel årgang, både forening og medlemmer...

EIENDOMMER: Gyldenløves gate 54, 56, 58 og 60. Seks leiligheter på Lund. Internat Vågsbygd (16 hybler).

AKTIVITETER:

- Lørdagskveld i Blå Kors (snitt 70-90 deltakere hver lørdag)
- Torsdagskveld i Blå Kors (snitt 50-70 deltakere annenhver torsdag)
- Formiddagstreff en gang pr. mnd.
- Tirsdagskafe m/kompe. (stappfull kafel)
- Kvinneforening annenhver mandag
- Syforening annenhver mandag
- Søndagsfrokosten
- Ettervernsgruppa hver tirsdag
- Steg for Steg hver onsdag
- Speideren (60 deltakere)
- Brødrekor
- Sanggruppa (63 opptredener i 2008!)
- Blaaens reiser (Foreningens høyst personlige reiseoperatør)
- Andakter og besøk ved BKs institusjoner i området og Kristiansand fengsel

AKTUELT: Markerer 100-årsjubileet i november og er Norges største BK-forening

BLÅ KORS I KRISTIANSAND

Kristiansand Blåkorsforening har nettopp feiret sine 100 første år. Norges største Blåkorsforening med sine 227 medlemmer.

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST OG FOTO

Det sies at foreningen på sitt meste hadde mer enn 1 000 betalende medlemmer. Nærmere bestemt 1 130 medlemmer i 1933. Den dagen foreninga så dagens lys i november 1909 var det 15 navn på lista.

DET SKJER ALLTID NOE i regi av Kristiansand Blåkorsforening. Hver søndag morgen klokka ni er det for eksempel frokost. Aldri helt fullt, men åtte til ti personer som trenger en matbit stikker vanlig vis innom.

– Dette er ett av mange tilbud. Vi er ikke så mange her i dag, men for de som bruker tilbudet er det svært viktig, sier bysekretær Trond Gundersen som har jobba i Blå Kors i 32 år. Etter hvert drar han også frem et velbrukt trekkspill. Et godt måltid mat etterfølges alltid av litt åndelig påfyll. Viktig det også.

Gundersen må bruke tid når han skal fortelle hva Blå Korsforeninga driver med. Det er speider, kor, torsdagskvelder, lør-

dagskvelder, ettervern, Blå Kors-gruppe, syforening, brødrekor, hybelhus og arbeidstrening. Tirsdagsmiddagen i kaféen er en slager. Det er alltid kompe på menyen. Da kan det være kø ute på gata.

– Aktiviteten var nok mye større tidligere, men vi har bredde i tilbudene våre. Vi betyr noe for den enkelte, sier Gundersen.

Han beskriver den enkelte aktiviteten for oss. Så og så mange er der, og så og så mange er med som ledere. Frivilligheten er viktig. Ansvar og omsorgen for de som trenger det mest. Når vi spør om antall frivillige blir han svar skyldig.

– Det er en drøss med frivillige, sikkert mer enn 100, er det nærmeste han kommer et svar.

AKTIVITETENE ER MANGE; en av de største er Mjåvann Arbeidstrenings-senter med mer enn 80 plasser. I tillegg eier de hybelhus både i sentrum og på Lund. Men mye vil ha mer, og ønsket nå er en

Trond Gundersen har flere tiår bak seg på Sørlandet og i Blå Kors i Kristiansand. Med seg har han en drøss av frivillige.

Barnas Stasjon i Kristiansand.

De har vært her i 100 år nå, og tre dagers jubelfeiring i november gav håp om nye, gode Blå Kors-år i sørlandsbyen. ●

SEMINAR I TRONDHEIM

Foreldreråd fra Arne Klyve: – Les ei bok!

Et gjennomtenkt, enkelt og koselig råd til foreldre fra undervisningssjef Arne Klyve ved Bergens-klinikkene: – Les ei bok sammen med ungene. Det gir resultater, sier han.

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST

– Godt foreldreskap reduser rusfaren, sa Klyve som mener at en fast lesestund har mange positive virkninger, både på kort og lang sikt.

- Det er like viktig med innsida som ut-sida av kroppen. Lesing gir kunnskap, og kunnskap gjør barn robuste.
- En lesestund skaper tilhørighet, det gjør noe med mor/far-barn-situasjonen.
- Barn forstår at mor og far bryr seg.

Det var på et seminar i erkebispegården arrangert av Kirkerådet, Blå Kors, Norges KFUK-KFUM, Nidaros Bispedømme og 22B at undervisningssjefen fra Bergens-klinikkene satte fokus på foreldrerollen i rusforebygginga.

RUS RAMMER ikke nødvendigvis tilfeldig, sa Klyve og poengterte at det er mange feller foreldrene kan havne i. Selv om venner og ulike treffsted på for eksempel nettet former ungdommen mer og mer, mente Klyve at foreldrerollen i forhold til rus er langt viktigere enn folk tror.

– Mangel på kjærlighet er i mine øyne den groveste form for omsorgssvikt som finnes, ved siden av overgrep.

Boka er et av flere virkemidler for å påvirke barn i positiv retning. I følge Klyve er et mentalt helsestudio minst like viktig som et fysisk helsestudio.

– Jeg mener vi lærer mer av å lese skjønnlitteratur enn faglitteratur. Jeg synes også foreldre skal gi ros. Barna fortjener minst en daglig dose ros, sa han.

FORELDRE MÅ JOBBE for å utsette debutalderen lengst mulig. I følge Klyve er det

Se så fint det kan være. Lesing skaper robuste barn, hevder undervisningssjef Arne Klyve ved Bergens-klinikkene. (Illustrasjonsfoto)

en klar sammenheng mellom mengde alkohol som drikkes i voksen alder og debutalderen.

De som debuterer (minst en alkoholenhet) som 13-åringer drikker som 19-åringer i snitt 14,4 liter alkohol. Debuterer du som 16-åring er tilsvarende tall 5,4 liter. Debuterer du som 18-åring (aldersgrensen for å kjøpe alkohol) vil du som 19-åring nøye deg med tre liter alkohol.

Men kanskje foreldrene da også kan «lære» ungene sine gode drikkevaner? Klyve mener det er feil vei å gå.

– All forskning viser at de som får alkohol hjemme drikker mer senere i livet. Å la barna smake hjemme kan være noe av det dumme foreldre gjør ovenfor barna sine. Den vinflaska som ble sendt med 16-åringen som skulle på fest kan i ettertid vise seg å bli katastrofal, sa Klyve som anbefalte de som jobber med forbygging å fortelle foreldrene om den mulige gevinsten de kan få ved å være restriktive.

Seminalet i Erkebispegården samlet mer enn 20 deltakere som jobber frivillig med barn og unge. ●

Jakten på de store prestasjonene

MARIT BREIVIK

«Hvorfor spør hun oss? Vet hun ikke nok selv?» Landslagsjentene i håndball trengte lang tid før de forstod sin egen landslagstrener. Marit Breivik involverte der andre kommanderte. Hun var sjefen som med et smil lokket frem det aller beste hos jentene sine.

AV **PETTER NESSET** TEKST
SCANPIX/NESSET FOTO

Etter å ha ledet damelandslaget i håndball til gull både her og der, bestemte Marit Breivik seg for å finne nye utfordringer. Hun jobber nå i Olympiatoppen som veileder for lagidretter. Hennes rolle er å gjøre trenere enda bedre.

Vi tok kontakt med Marit for å spørre henne om hun kunne tenke seg å møte ansatte og pasienter ved Bragernes Behandlingssenter i Drammen. For oss betyr gode resultater at vi redder liv.

NÅR EN RUSAVHENGIG klarer å bryte sitt destruktive mønster og bli rusfri er det en prestasjon. Når håndballjentene vinner OL gull er det også en prestasjon. Det ligger en lang prosess med ambisiøs målsetting bak begge resultatene. Marit har vært, og er fremdeles, på intens jakt etter hva som skaper de gode prestasjoner. Det er vi også.

Vi var en entusiastisk gjeng bestående av seks behandlere og to pasienter fra Bragernes samt fagsjef Frid Hansen fra Borgestadklinikken. Marit delte av sin visdom ved å fortelle om sin trenerfilosofi og sine erfaringer med lang tids jakt på prestasjonene. Hun beskrev sin lederstil som involverende og inkluderende.

PÅ BRAGERNES har vi styrt etter lignende prinsipper i forhold til pasientene våre. De har kontinuerlig blitt spurt om hva de trengte for å lykkes, og hvordan behandlingen vår kunne bli bedre.

Marit fortalte at det tok fem år (1993 - 1998) å snu kulturen i landslaget. Den inkluderende og involverende måten å lede laget på fikk i begynnelsen kritikk fra både spillere og såkalte eksperter. Spørsmålene som ble stilt til spillerne gjorde dem frustrerte i starten. Men Marit var tålmodig og visste hva hun holdt på med. Spørsmålene som ble stilt var ledd i en kartlegning for å skape et mestrings- og utviklingsmiljø, og da måtte hun vite hvor spillerne stod.

SLIK SA MARIT DET: – Hvis du skal ut av noe og inn i noe annet; hvilken vei kan en se at en kan greie å gå? Hva er det du makter å trene på, eller har appetitt til å trene på? Eller skal det fortsatt være «her er jeg, tren meg.» Da får vi ikke tak i hele mennesket. Da blir det slik at «jeg gjorde som de sa, men det virket ikke allikevel». Vi har klart å få det slik at det er ingen som stikker av når vi møter motgang.

Tenk om vi kunne klare å skape en kultur hvor ingen pasienter «stakk av» når de møtte motgang. Det mest frustrerende vi opplever i vår hverdag er når pasienter velger å ikke gjøre seg tilgjengelige for hjelp. Her er det mye å lære av kulturen til håndballjentene. Det handler om å stille gode spørsmål, ha gode samtaler, skape tillitt og gå veien sammen.

– Det som alltid har vært min hovedmotivasjon er å få frem det beste i hver enkelt. Min rolle som trener og leder er å bidra til at spillerne greier å ta ledelse i den situasjonen de til enhver tid befinner seg i, sa hun.

Marit sa ganske tidlig i samtalen at hun er rimelig kravstor i forhold til deltagelse, og at landslaget har følgende arbeidsregel: «Ingen fortjener å høre til et bedre landslag enn de er villige til å være med på å skape selv.» Overført til vår virkelighet kunne man si at «Ingen fortjener en bedre behandling enn de er villige til å være med på å skape selv.» For skal du ut av et rusproblem må du ta ansvar for egne handlinger og resultater, ellers vil du ikke lykkes. Det starter med deg, og det gjør det også på landslaget.

I ARBEIDET MED LANDSLAGET benyttet Marit Breivik flere fagpersoner som i utgangspunktet ikke var tilknyttet verken Norges Håndballforbund eller Olympiatoppen.

– Jeg har vært med på et utviklingsløp og en treningsperiode hvor særlig dette

med mental energistyring har vært viktig. Jeg har truffet spennende folk som har gitt meg utrolig gode innspill på dette. En dansk psykolog, Jens Frimodt, sa til meg: «Har du sjekket hvor spillerne dine har bundet opp interessen sin?», fortalte Marit Breivik. Dersom interessen er bundet opp et annet sted enn der du skulle hatt fokus vil det gå utover resultatet. Det skal lite til å forskyve seg bort fra intensiteten i nuet. Litt endring i fokus kan senke resultatene ganske mye.

I VÅR VERDEN er vi like avhengig av tilstedeværelse og fokus som håndballjentene. Dette er noe vi kontinuerlig jobber med for å sikre at tiden i behandling blir brukt så godt som mulig og at viktige målsetninger blir realisert.

Hvordan jobber så landslaget for å nå sine mål? Marit fortalte om prosessen frem mot sist OL.

– I målsetningsprosessen frem mot Beijing var det en ganske klar oppfatning i laget om at medalje var innen rekkevidde. Spillerne sa klart i fra om at lysten til å vinne gull var stor. Men hva skal til for at vi skal vinne OL gull? Det ble min oppgave som leder å spørre om hva som var den beste sjansen for at det skulle bli en realitet.

Igen snakker vi om å ansvarliggjøre og stille de rette spørsmål. Folk vet ofte selv hva de trenger å gjøre for å lykkes, men de trenger like ofte de rette spørsmål for å bli klar over at de selv har de fleste svarene. Hva skal til for at du skal kunne lykkes? Stiller man spørsmålet, kommer svarene. Bevisstgjøring av egne ressurser er av høyeste interesse. Ingenting motiverer mer enn følelsen av at det er mulig å få det til.

I håndballandslaget innførte Marit noe som kalles Med Coachings team. MC - Team går ut på at to til tre spillere settes i grupper. Så coacher disse hverandre i forhold til definerte fokusområder.

Marit Breiviks møte med ansatte og pasienter ved Bragernes Behandlingssenter i Drammen ble nyttig

Spørsmålet er hele tiden: «Hva må vi jobbe med for å bli bedre?»

– Vi har satt «team som metode» i system. I så måte er spilleren ressurs inn mot spilleren. Vi har for eksempel et målvakts-team. Målet for dette teamet er at de skal sørge for at Norge har den beste målvakten. Det spiller ingen rolle for meg hvem det er, bare vi har den beste, sa hun.

NOEN DAGER ETTER MØTET MED MARIT hadde vi evalueringsmøte på Bragernes. «Hva fikk vi ut av samtalen med Marit Breivik?» Alle var enige om at ordningen med MC - Team burde innføres på Bragernes. Derfor er det nå vedtatt at vi skal ha forskjellige «team i teamet» hvor pasienter coacher hverandre i forhold til hvordan de kan få mer ut av behandlingen.

Marit sa noe mange la merke til: «Hva er det beste av meg som jeg skal bruke i min rolle? Her henter vi energien, gløden og fokuset.» I teamet på Bragernes er vi ganske forskjellige. Det er vår store styrke at vi ikke er opptatte av de samme tingene, men at vi til sammen er store nok til å omfavne pasientmålgruppen vår.

For oss ble dette en bekreftelse på at toppidrettsutøvere og rusavhengige har mye til felles i forhold til prosess, og at folk som lykkes med ambisiøse prosjekter har mye til felles helt uavhengig av hva de lykkes med. Gode historier ligner på hverandre, derfor var samtalen med Marit verdifull.

Det er ved å se hele mennesket at de store prestasjoner skapes. Det vet Marit, og det vet vi. ●

Involvering har alltid vært viktig for Marit Breivik som er sjef med suksess – men også medspiller. Her sammen med Byåsen-jenta Marit Malm Frafjord.

Rehabilitering i Polen

INTER-
NASJONALT

De 20 mannfolka som utgjør renovasjonsteamet på det polske rehabiliterings-senteret i Bielsko-Biala manøvrer spader, hammere og mure-utstyret med erfarne bevegelser.

faktiske utbyggingen av senteret. Målet er å doble kapasiteten til senteret.

For mannfolka i renovasjonsteamet er oppgaven en velsignelse. Ikke bare har de en jobb å gå til, noe som øker selvfølelsen og stoltheten, men de får også tilbud om personlig oppfølging av senterets terapeuter. I tillegg deltar de i selvhjelpsgrupper der de deler sine erfaringer, spørsmål, bekymringer og framtidsplaner. De som ønsker det får også hjelp og støtte på det åndelige plan.

DET STORE PRESSET på kapasiteten til behandlingssenteret gjenspeiler en alvorlig situasjon i Polen. I følge Verdens helseorganisasjon (WHO, 2004) er ca én million av Polens 38 millioner innbyggere rammet av alkoholrelaterte sykdommer. Rundt tre millioner har et alkoholproblem. Man antar at så mange som 30.000 personer dør hvert år som en direkte følge av overdrevent alkoholkonsum. Også på selvmords-statistikken spiller alkohol en vesentlig rolle. I 2000 tok 220 personer sitt eget liv i Krakow. I 37 prosent av disse tilfellene hadde de avdøde en promille på mellom 0,5 og 3. I tillegg rammes ca. 3 millioner personer enten sosialt, psykologisk, fysisk eller økonomisk av at noen i nærmeste krets har et alkoholproblem.

Som en av de få internasjonale organisasjonene som jobber med forebygging og behandling av alkohol- og narkotika-problemer, kjenner IFBC et spesielt ansvar for å ta tak i disse utfordringene – i Polen og i andre land. Ønsket er å gi misbrukere og deres familier et nytt håp for fremtiden. ●

bare hadde de behov for terapi, men også helt basale behov som tak over hodet måtte dekket. Blå Kors Polen bestemte seg da for å åpne dørene også for dem.

Fremdeles er behovet stort, så Blå Kors Polen har i tett samarbeid med den internasjonale Blå Kors-føderasjonen (IFBC) startet et prosjekt som har som mål å utvide senteret og videreutvikle rehabiliteringsaktivitetene. Det er som et ledd i dette at renovasjonsteamet er etablert. Akkurat renovasjonsteamet har vist seg å være spesielt effektivt siden dette teamet har tatt ansvaret for å gjøre den

varierte oppgavene på rehabiliteringssenteret føler de seg igjen som en del av samfunnet. Noen bygger, andre resirkulerer elektronisk avfall mens andre igjen holder uteområdene rene. Oppgavene er forskjellige, men alle føler at de gjør en viktig jobb.

I 2005 ÅPNET BLÅ KORS POLEN dette rehabiliteringssenteret for tidligere innsatte i fengsler. Det gikk ikke lang tid før initiativtakerne innså at det også var at behovet var stort også blant fattige og marginaliserte grupper i samfunnet. Ikke

AV **CHRISTINE AEBLI** TEKST OG FOTO

Ved hjelp av arbeidsomme hender, merket av et liv med hardt arbeid og lange dager, våkner behandlingssenteret til Blå Kors Polen til nytt liv.

Samholdet i gruppen er sterkt. Ikke bare på grunn av fellesskapet de føler i arbeidet, men også fordi de deler en historie. De har vunnet en annen seier, en tyngre en. De har alle gått den lange veien gjennom et avrussningsprogram og er nå rusfrie for første gang på lang tid. Og nå holder de seg rusfri ved hjelp av meningsfull jobb og støtte fra hverandre. Gjennom de

FAKTA

Christine Aebli er kommunikasjonsrådgiver ved kontoret til Blå Kors Internasjonale Forbund (IFBC) i Bern i Sveits.

DEBATT

Vi velger alkoholfritt

Jeg møter ofte mennesker som forteller at de møter liten respekt for avholdsstandpunktet sitt.

AV **IVAR GJERDI** LESERINNLEGG

Vi husker biskop Laila Riksaasen Dahl i Tunsberg, som for to år siden tok opp dette temaet. Hun ga uttrykk for at kristne ofte er verre enn andre når det gjelder å henge ut folk som ikke vil drikke alkohol i hyggelig samvær. «Min erfaring er at hvis man ber om alkohol-fritt i kristne sammenhenger, så blir man latterliggjort og kommentert».

I forbindelse med Petter Nomes kraftige utspill om at avholdsfolket var intolerante, skriver prest Anne Berger Jørgensen, gift med biskop Tor Berger Jørgensen, i Vårt Land:

«Jeg er ikke avholdskvinne, men jeg er gift med en avholdsmann. Vi er ofte ute i embets medfør i sammenhenger hvor det serveres alkohol. Han blir stadig avkrevd forklaring på hvorfor han ikke drikker alkohol, fulgt av hoderystende vantro til åpenbar undring.»

Det er flere som kjenner seg igjen i beskrivelsen. Jeg synes det er leit å måtte oppleve så liten respekt og toleranse overfor oss som ønsker alkoholfritt. Det tas som en selvfølge at man viser toleranse den andre veien.

Det er mange som opplever at det er tabu å snakke om alkohol i noen kristne sammenhenger. Det er et dårlig signal i forhold til et økende alkoholforbruk. Kirkemøtet vedtok i sin tid en anbefaling om at all representasjon i regi av kirkelige organer og instanser lokalt, regionalt og sentralt skal være alkoholfrie. Det bør etterleves.

Det ville være positivt om mange flere ville stå fram og synliggjøre sitt standpunkt. Det kan bety mye for å skape en motkultur til drikkekulturen. Alle gode krefter må se ansvaret og arbeide målbevisst for at flere skal velge en rusfri livsstil, og at det også må legges til rette for flere alkoholfrie soner i samfunnet.

NYTT LIV ETTER SONING:

Vil bli rus- og krimfri

NYTT LIV

Kristian Solberg er 34 år, og tolv av disse årene har han tilbrakt i fengsel. Årsak: Væp-nede ran samt salg og bruk av narkotika. – Jeg har vært en skummel fyr, men nå er jeg i ferd med å få skikk på livet mitt, sier Kristian.

AV TOR-STEINAR JOREM TEKST OG FOTO

34-åringen mener han har hatt litt flaks – elendigheten til tross. Flaksen bestod i at han møtte Anne-Kari Ljønes Slåttum i Kongsvinger fengsel. Anne Kari jobbet med prosjektet Nytt Liv som har som mål å hjelpe innsatte tilbake til samfunnet.

– Jeg hadde tidligere møtt henne da hun jobbet som fengselsbetjent. Jeg takket ja da hun ville ha meg med i prosjektet sitt, forteller Kristian Solberg.

34-ÅRINGEN forteller om oppveksten sin. Det er ingen trist historie han forteller. Han skryter av moren og faren sin. Som voksen fikk han diagnosen ADHD. Selv beskriver han seg som en urolig fyr, en som ofte reagerte før han tenkte. Han bruker diagnosen sin som en forklaring, ikke som en unnskyldning.

– Jeg tror jeg kan si at jeg har en kristen bakgrunn. Barnetroen har alltid vært der. Jeg har alltid hatt en ok dialog med Gud – ja, til og med da jeg var en rå kriminell, forteller Kristian.

Da vi møtte Kristian hadde han vært på frifot i et drøyt halvår. De første «fri-ukene» innrømmer han var knalltøffe. Så ble det etter hvert enklere. Anne Kari hjalp han med å skaffe leilighet. Han følte rett og slett at det var noen som trodde på han.

Rusfris første avtale med Kristian måtte avlyses. Han kunne ikke komme. Grunnen var at han måtte på et jobbintervju. Til en jobb han fikk... Jobben handler egentlig om det han har drevet med mesteparten av livet sitt. Han har fått jobb i Rehabpiloten, og han skal fortelle hvordan en klarer seg best mulig etter en smell.

– Hvem skal du fortelle til?
– Folk som er i samme situasjon som den jeg har vært i.
– Føler du deg trygg på at din karriere som kriminell er slutt?
– Jeg håper det. Det blir helt sikkert vanskelig, men jeg er innstilt på å greie det. Uansett er jeg innstilt på å ta i mot den hjelpen jeg kan få, sier Kristian Solberg.

34-åringen innser at han har gjort ting som har gitt andre mennesker store problemer. Han sier rett ut at han angrer.

– Ja, jeg angrer bittert i dag. Jeg gjorde det kanskje ikke de årene jeg satt inne.

På slutten av soningen måtte jeg møte de ansatte i den banken jeg ranet. Det var de som ville det. Det var tøft, og jeg fikk kjenne på kroppen hva det var jeg hadde gjort. Jeg lærte nok mye av det møtet, sier Kristian.

NYTT LIV HAR BETYDD MYE for 34-åringen. Han ble fulgt opp siste del av soningstida, og han får også støtte i etterkant. Selv mener han at den hjelpen han får av blant annet Nytt Liv er helt nødvendig for at han skal lykkes.

– Jeg får hjelp til praktiske ting i forbindelse med for eksempel bolig. Og så

er det fint å ha noen å prate med. Noen som lytter. Nytt Liv har også gitt meg et nytt innblikk i kristentroen. Det fine er at de ikke «preiker oss i hjel» med budskapet. Det virker som om det som betyr mest for dem er å hjelpe folk, sier han.

Kristian går en del i en Vineyard-menighet. Det er en del av det nye livet hans, og han føler at han trenger et slikt tilholdssted.

– Det er fint å ta en tur dit. Det er ikke noe press, og jeg får gå dit i mitt eget tempo, sier Kristian Solberg. ●

– Jeg har alltid hatt en ok dialog med Gud – ja, til og med da jeg var en rå kriminell, forteller Kristian Solberg.

Målet om et «Nytt Liv»

Fellesnevneren er rus og kriminalitet. Prosjektet Nytt Liv så dagens lys i Kongsvinger for tre år siden og er nå integrert i diakoniavdelingen i Blå Kors Norge.

AV TOR-STEINAR JOREM TEKST OG FOTO

– I Kongsvinger har vi jobbet med elleve innsatte. Alle har sluppet ut av fengselet, og ute er de også i dag, forteller de to prosjektmedarbeiderne Anne-Kari Ljønes Slåttum og Andreas Kvernflaten og legger til:
– Vi tror at Nytt Liv har bidratt til nettopp det, sier de.

I utgangspunktet var Nytt Liv et samarbeidsprosjekt mellom Blå Kors, Oslo Kristne Senter, Vineyard, Prison Fellowship, Rusfri og Kirkens fengselsarbeid. Nå er prosjektet avsluttet, og Kvernflaten og Ljønes Slåttum er spente på fortsettelsen.

– Det vi vet er at vi skal følge opp gruppen fra Kongsvinger. Om prosjektet skal utvides til å gjelde flere fengsler er usikkert. Men vi er optimister og jobber med det som mål, sier Anne-Kari Ljønes Slåttum til Rusfri.

I følge Ljønes Slåttum og Kvernflaten er målet å jobbe opp mot tre til fem fengsler i østlandsregionen. Arbeidet begynner mens de innsatte sitter inne, og meningen er at siste del av soningen skal foregå i institusjon utenfor fengselet. Det skal være planer om å utvikle en slik institusjon

under Blå Kors Øst, sannsynligvis i Blå Kors sine lokaler i Storgata i Oslo.

– En av deltakerne i prosjektet, Kristian Solberg (se egen sak), fortalte oss at han satte stor pris på at prosjektet hadde en kristen innfallsvinkel, er det viktig for dere?

– Både ja og nei. Vi er forsiktige siden innsatte er i en svært sårbar situasjon. Alfa-kurs er et tilbud, og vi kommer selv sagt innom sider ved den kristne tro. Rusproblematikk er gjerne en fellesnevner for denne gruppen, og det bruker vi også tid på. Ved å være en del av Blå Kors har vi forsterket dette perspektivet, sier Anne-Kari Ljønes Slåttum og Andreas Kvernflaten.

Helhet er viktig i Nytt Liv. Derfor er det så viktig å jobbe seg gjennom alle tre fasene i prosjektet. Det innebærer kontakt under soningen, deretter gjennom siste del av soningen i egen institusjon og til slutt oppfølging også etter løslatelse.

– Gruppen fra Kongsvinger har et tilbud hos oss annenhver uke. Vi har blant annet vært på hyttetur sammen, og de setter pris på å beholde kontakten med oss. Av de elleve vi har jobbet med har sju skaffet seg jobb, forteller de to prosjektmedarbeiderne.

Anne-Kari Ljønes Slåttum og Andreas Kvernflaten jobber nå med å videreutvikle prosjektet Nytt Liv.

FAMILIE OG RUS

Veien går videre

FAMILIEN

Nær 80 prosent av alle foreldrene som har vært innom Avdeling for gravide og småbarnsfamilier (AGS) ved Lade Behandlingssenter Blå Kors, har fått beholde barna sine etter oppholdet. Dette blir sett på som et svært godt resultat.

– Vi gir familiene TID, sier sosionom Marit Kristiansen ved Lade Behandlingssenter. (foto: tsj)

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST
LINDA VEN HANSEN FOTO

TILBUDET VED AGS ble startet for snart seks år siden, og avdelingen ønsket en evaluering av tilbudet. 33 familier har i løpet av de seks siste årene (fram til juni 09) gjennomført opplegget ved AGS. Nå har sosionom Marit Kristiansen funnet ut hva som har skjedd med dem etterpå. Intervjuobjektene fikk selv bestemme møtested. Enten hjemme, på kafé eller andre ønskede treffsteder. Familiene har blitt spurt om hvordan de opplevde oppholdet, hva fungerte godt og hva burde vært gjort annerledes. Dermed har AGS skaffet seg et redskap som de kan bruke til å videreutvikle tilbudet sitt.

Hele 26 (79 prosent) av familiene mestrer hverdagen såpass godt at de har beholdt barna sine også etter utskrivningen. I fem tilfeller har barna fått andre omsorgs-personer enn foreldrene, mens det for de to siste endte med svangerskapsavbrudd.

– Det å mestre betyr ikke nødvendigvis at alle problemer er løst, men disse familiene fungerer såpass godt at de mestrer hverdagen med foreldrerolle,

jobb, skole og bolig. på AGS synes vi dette er svært positive tall, og det tyder på at tilbudet vårt gir beboerne et godt grunnlag å jobbe videre fra, sier Marit Kristiansen.

– Hva med de fem tilfellene hvor barna er tatt fra foreldrene?

– Det kan også være et godt resultat I den forstand at barna er ivaretatt hele veien, og foreldrene har blitt involvert i prosessen på en respektfull og tydelig måte. De foreldrene jeg har snakket med har gitt uttrykk for at de har forståelse for at det gikk som det gikk, sier Kristiansen.

AT RESULTATENE AV UNDERSØKELSEN BLE SOM DE BLE, var ikke helt overraskende for de ansatte ved AGS. Avdelingen har fortsatt nær kontakt med mange familier som har vært innom Lade disse seks årene. Men resultatene er altså ikke dokumentert før nå.

– Det er en viktig del av tilbudet. Vi gir dem TID. Vi lar behovene i stor grad bestemme hvor lenge de skal være hos oss. I tillegg har vi forpliktet oss til å følge opp familiene i to år etter utskrivning. Mange har vi god kontakt med enda lenger. Flere av familiene har et relativt lite nettverk, og kontakten med oss har vært viktig for livene deres. Når vi har våre årlige gjensynstreff kommer mange av familiene, faktisk de aller fleste, forteller Marit Kristiansen.

– Hva med rusperspektivet?

– Rus er en del av problematikken for alle som er eller har vært hos oss. Intervjuene vi har gjort viser at de også på dette feltet viser stor grad av mestring. Dette henger sammen med krav i forhold til å beholde foreldreretten, sier Marit Kristiansen.

DE 33 FAMILIENE som har vært innom AGS kommer fra store deler av landet. Det finnes ikke slike tilbud nord for Trøndelag, og brukergruppen kommer fra Nordvestlandet, Midt-Norge og Nord-Norge. ●

Gravide kan ta et glass – mener en av tre

En av tre mener det er ok for en gravid kvinne å drikke et glass øl eller vin til middagen. Det er Helsedirektoratet som har gjennomført denne spørreundersøkelsen.

Helsedirektoratets undersøkelse som er gjennomført av Synovate, viser at 34 prosent av de spurte (3 514 personer var med i undersøkelsen) mente det var greit med et glass øl eller vin selv om du er gravid.

Avdelingsdirektør Jens Guslund i Helsedirektoratet uttaler på direktoratets hjemmesider at undersøkelsen viser at kunnskapsnivået rundt temaet alkohol og graviditet er for dårlig.

– Bedre kunnskaper om negative virkninger av alkohol i graviditet trengs. Mange kvinner og menn vet at alkohol kan være skadelig for fosteret. Samtidig viser våre undersøkelser at det er for mange som fortsatt mangler kunnskap og har et for avslappet forhold til å drikke i svangerskapet, sier Guslund.

I følge Helsedirektoratet er det liten tvil om at alkohol kan ha en uheldig påvirkning på fosteret. Det øker risikoen for en for tidlig fødsel,

og det kan også ha innvirkning på blant annet vekt og lengde.

– Skadevirkningene kan forhindres helt hvis fosteret ikke utsettes for alkohol. Informasjon og råd fra helsepersonellet er derfor svært viktig, sier Jens Guslund.

Fagsjef på Lade Behandlingssenter Blå Kors, Kristin Tømmervik, er klar når hun anbefaler gravide å droppe alkoholen.

– Det er ikke kjent at vi har et trygt «drikkenivå» for gravide. Et råd om «bare du ikke overdriver, så», er et farlig budskap. Uansett bør et «bedre-føre-var-budskap» gjelde ovenfor gravide, sa hun da til et hundretalls leger på Nidaroskongressen nylig.

Helsedirektoratet anbefaler totalavhold for gravide, og kjører nå en relansering av kampanjen «Alkoholritt svangerskap.» En helt ny brosjyre «Den beste starten: Alkoholritt svangerskap.» vil også bli utdelt til helsepersonell over hele landet.

Kan spille i timevis

Dette er maskiner som gir milliogevinster til eierne og milliontap til brukerne.

INN-
VANDRERE
OG SPILL

«Mehmet» (42) er spilleavhengig – og innvandrer. En stadig mer vanlig kombinasjon. Vanlig er det også at de som er hekta på spill pådrar seg milliongjeld. «Mehmet» er en av dem.

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST
ØYSTEIN FRANCK-NIELSEN FOTO

– Jeg kan stå ved Bingoautomaten i timesvis. Av og til vinner jeg, men jeg taper oftere. Jeg har en drøm; det er at jeg blir sterk nok til å kutte ut spillingen. Men jeg greier det ikke alene, forteller «Mehmet».

I overkant av 20 prosent av innbyggerne

i Oslo har innvandrerbakgrunn, og pengespillproblematikk er et overrepresentert problem i denne delen av befolkningen. Ved Blå Kors Senter Oslo har dette bildet avspeilt seg klart i pasientgruppen. En undersøkelse gjort ved Blå Kors Senter

viste at hele 32 prosent av pasientene som kom for behandling av spilleavhengighet i perioden 2002 – 2005 hadde etnisk minoritetsbakgrunn.

Etter automatforbudet har det vært en nedgang i henvisninger for spilleavhengig-

het generelt, men fortsatt får Blå Kors Senter mange henvendelser fra spilleavhengige med etnisk minoritetsbakgrunn. Blå Kors Senter har de siste årene tilpasset behandlingstilnærmingen for denne pasientgruppen. Dette er blant annet en konsekvens av at mens 65 prosent av de «norske» pasientene fullførte behandlingen var tilsvarende tall bare 38 prosent for de etniske minoritetspasientene (perioden 2000-2006).

Andreas Omland (sosionom) og Tor Egil Hagen (barnevernspedagog) ved Blå Kors Senter Oslo er to av behandlerne som står bak tilbudet til denne gruppen. Så langt tyder alt på at antallet «drop-out» har blitt kraftig redusert. En rapport i regi av Blå Kors Øst (Espen Jodnes Freng) viser at i perioden 2007-2008 fullførte hele 71 prosent av de etniske minoritetspasientene behandlingen.

MÅ SKAPE TILLIT – Vi oppdaget at vi må møte etniske minoritetspasienter på en annen måte enn etnisk norske pasienter, og særlig i oppstarten av behandlingen. Det handler om å skape tillitt og om å skape en trygg atmosfære. Mange av de etniske minoritetspasientene opplever det som en skam å være spilleavhengig, og de opplever lite støtte fra nærmiljøet sitt. I enkelte religioner er det synd å spille om penger, og dette gjør det nok ekstra vanskelig å oppsøke hjelpeapparatet, sier de to.

«Mehmet» kan bekrefte det Omland og Hagen sier. Han har vært spilleavhengig i mer enn 20 år, men i nærmiljøet hans er det bare kona som kjenner til situasjonen hans.

– Kona mi støtter meg selv om hun kunne valgt å gå fra meg. Hun forsøker å holde meg unna spillene, men hun har ikke fått det til. Hun er virkelig ei bra dame, sier «Mehmet».

– Hvorfor har du valgt å skjule det ovenfor andre du kjenner?

– De vil ikke forstå det. I mitt miljø blir

ikke spillavhengighet akseptert. Derfor tier jeg, sier «Mehmet».

42-ÅRINGEN HADDE FAST JOBB som bussjåfør i Oslo inntil i fjor. Da mistet han jobben på grunn av spillingen. Han ble henvist til Blå Kors Senter av arbeidsgiveren sin, og har siden vært med i terapi-gruppen på Blå Kors Senter.

Rusfri møtte de tre, og Omland og Hagen forteller at «Mehmet» slett ikke er alene om å ha en slik historie. «Mehmet» har pådratt seg en gjeld på om lag en million kroner, men de to Blå Kors-medarbeiderne har møtt flere som er langt verre stilt enn «Mehmet». Milliongjeld er ingen sjeldenhet.

Det var på slutten av 80-tallet «Mehmet» innså at han hadde et alvorlig problem. Her forteller han en konkret historie fra 1989:

– Jeg hadde spart 50 000 kroner og fant ut at jeg kunne satse et par tusenlapper. Pengene var borte etter et par uker. Absolutt alt.

– Hvor kommer pengene fra?

– Når lønna kommer inn på kontoen er det lett å spille. Jeg har også lånt penger. En gang tok jeg opp et lån i Posten på 100 000 kroner. Jeg legger vanlige regninger til side, og dermed blir det inkasso og stadig mer gjeld, forteller «Mehmet».

I dag møter «Mehmet» jevnlig til terapimøter på Blå Kors Senter. Vanligvis er de tre til fire spilleavhengige i gruppen. Omland og Hagen forteller at mye av tiden går med til å samtale rundt spillsituasjonene og hvordan man kan få styrke til å stå i mot spillene. Men de snakker ikke bare om spill.

– Vi tar også opp tema rundt arbeid, personlig økonomi, sosiale forhold og andre praktiske gjøremål. Helheten er viktig hvis behandlingen skal fungere, sier Andreas Omland og Tor Egil Hagen. «Mehmet» bruker først og fremst tida – og pengene – på de såkalte bingoautomatene. Det gjelder de fleste etniske

minoritetspasienter som er i kontakt med Blå Kors Senter. Nordmenn har derimot satset mer og mer på ulike spill på internett. Bingoautomatene, som Hagen og Omland beskriver som aggressive, vil i følge Lotteritilsynet sannsynligvis forsvinne fra nyttår og bli erstattet av mindre aggressive automater som vil bli drevet av Norsk Tipping.

Det som gjør bingoautomatene såpass «farlige» er tempoet. Det er bare et øyeblikk fra spill til resultat, og du kan spille igjen umiddelbart. Dermed får du mindre tid til å tenke før du satser nye beløp.

DET ER KREVENDE å komme ut av en avhengighet. Den relativt store drop-out'en fra behandling bekrefter det. «Mehmet» innrømmer at han sliter selv om han nå får god hjelp.

– Jeg lyver hvis jeg sier at jeg ikke spiller mer. Nå spiller jeg hvis jeg har råd, men jeg har veldig lyst til å slutte helt. Jeg tror jeg skal greie det, sier han. ●

Tor Egil Hagen (t.v.) og Andreas Omland jobber med spillavhengighet i innvandrermiljøene. (foto: tsj)

FAKTA OM SPILL

- I 2005 brukte nordmenn 42 milliarder kroner på lovlige spill. To år senere er beløpet redusert til 27 milliarder kroner.
- I snitt spilte gjennomsnittsnordmannen for 5 800 kroner i 2007, og tapte samtidig 1 900 kroner.
- Den reduserte omsetningen skyldes først og fremst begrensninger i bruk. De mest aggressive automatene – med unntak av bingoautomatene – ble

forbudt. Også informasjon og kunnskap rundt spillproblematikken har gitt utslag.

- Bingoautomatene som i dag er de mest aggressive automatene blir muligens forbudt fra 1. januar 2010. Blir erstattet av nye automatene fra Norsk Tipping hvor det er begrensninger i innsatsbeløp.
- Det er først og fremst automatspillene som har vist en nedgang. I «toppåret» 2007 ble det brukt 28 milliarder kroner på automatene mens

tilsvarende tall to år senere var 10,7 milliarder kroner. I samme periode har Norsk Tipping og Norsk Rikstoto økt omsetningen med henholdsvis åtte og 20 prosent. I tillegg brukte nær 250 000 nordmenn ca. 6,3 milliarder kroner på utenlandske nettspill.

- Blå Kors har drevet med behandling av spillavhengige siden 2000.

Det er så fint
– vi skal sette
barnet i fokus.

NETTVERKS-
KONFERANSEN

Vi må bruke masse hjerte og mye hode for å komme oss videre, sa landsstyrets leder Sigbjørn Kvistad på nettverkskonferansen til Blå Kors i Stjørdal 10.–12. november.

I sentrum skal det stå et barn

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST

Sigbjørn Kvistad tegnet et bilde av et dynamisk Blå Kors. En organisasjon på stadig vandring på nye veier og med hjelp av nye metoder. «The Blue Cross Way».

Familien – ikke minst barnet – har fått stå i sentrum for Blå Kors. TV-aksjonen i 2008 handlet mye om de minste, og nå skal Blå Kors holde sitt løfte til det norske folk om å beholde barnet i sentrum for arbeidet sitt.

– Tenk tidlig, barna kan ikke vente, sa representanter fra Avdeling for gravide og småbarnsfamilier på Lade Behandlingssenter. De hadde lært å sette de minste i sentrum. Flere ville lære av dem og lot seg trollbinde av deres måte å møte de minste på.

– Vi må møte endringene så planlagt som mulig og så offensivt som mulig. Vi gjør en god jobb i dag, vi har et godt dømmeg og folk flest snakker vel om oss, sa Kvistad og oppfordret oss til å tenke gjennom hva som skiller Blå Kors fra andre aktører på rusfeltet.

– Vi forebygger og vi behandler, som de andre. Men vi har også et håp. En idé forankret i Jesus. Det kristne menneskesynet

er vårt fundament, sa landsstyrelederen.

HVILKET ÅR! Informasjonssjef i Blå Kors Steinar Glimsdal og markedsjef Vidar Solsvik malte et bilde av et Blå Kors som en aktør med et mye bredere nedslagsfelt nå enn før TV-aksjonen 2008.

Det ble vist til organisasjonens forsterkede deltagelse i samfunnsdebatten, og at Blå Kors har tatt på seg rollen som barnas og de unges talsperson innen rusfeltet. I tillegg står i dag hele kirken Norge bak «Nye» Blå Kors gjennom fusjonen med paraplyorganisasjonen Rusfri.

TV-aksjonen gav oss 192 millioner kroner, og Blå Kors-ledelsen forsikret at pengene er på vei dit de skal – til Blå Kors arbeid for barn og unge!

Solsvik kunne også fortelle om to nye Blå Kors-prosjekt som ser dagens lys i disse dager. Vi anbefaler hermed nettsidene www.blagaver.no og www.barn-doms-venn.no. Sjekk sidene og følg budskapet derfra!

GENERALSEKRETÆR GEIR GUNDERSEN anmodet om «å sette jord og himmel i

bevegelse» for å finne «The Blue Cross Way». Han signaliserte et Blå Kors på vei mot en ny tid med satsing på nye oppgaver.

– Barn og familier skal enda mer i fokus, og vi skal jobbe for gode oppvekstvilkår pluss alt det vi har gjort for mennesker i drøyt 100 år, sa Geir Gundersen og ba hele Blå Kors-familien med på tur «inn i en ny tid.»

Og; et nytt mediaspark fra generalsekretæren. – Vi skal være vaktbikkjenes vokter. Media har nå blitt den fremste alkoholpusheren i samfunnet, sa Gundersen med referanse til PFU-klagen som Blå Kors nylig fremmet mot VG og VGnett.

«The Blue Cross Way» tydet på en aldri så liten internasjonalisering av Blå Kors. Sigbjørn Kvistad oppsummerte konferansen i samme stil:

– The best ever, sa han og pekte på en forsamling satt sammen av offensive, kreative og stolte Blå Kors-folk.

En aldri så liten innrømmelse i etterkant: Litt beskjedent selvskrut preget oss nok – hvilket egentlig er helt ok. Det er lov å se etter de gode sidene når de finnes. Men nå skal vi bli bedre! ●

LADE BEHANDLINGSSENTER

Samarbeid fra A-Å

FRA A-Å

11. november var det avspark for A-Å-prosjektet i Namsos. Et samarbeidsprosjekt som setter helheten i sentrum. Fokus blir satt på det som skjer før, under og etter et opphold på Lade Behandlingssenter Blå Kors (LBS).

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST OG FOTO

– Hvis behandlingen skal ha en ønsket effekt er det avgjørende hva som skjer før og etter utskrivning. Skrives de ut til kaos og usikkerhet, vet vi av erfaring at pasientene lett faller tilbake til sitt gamle rusmonster, sier seniorkonsulent på LBS, Trond Andreassen.

A-Å er et samarbeidsprosjekt mellom kommunene Levanger, Namsos, Bjugn og Trondheim, Lade Behandlingssenter samt Midt-Norsk Kompetansesenter for Rusfaget. Oppstarten var våren 2009, og premieren fant altså sted i forrige måned. Namsos er første kommune ut, og Trond Andreassen kan fortelle at det er i ferd med å bli organisert lokale prosjektgrupper i Levanger og Trondheim.

A-Å er et samarbeidsprosjekt mellom kommunene Levanger, Namsos, Bjugn og Trondheim, Lade Behandlingssenter samt Midt-Norsk Kompetansesenter for Rusfaget. Oppstarten var våren 2009, og premieren fant altså sted i forrige måned. Namsos er første kommune ut, og Trond Andreassen kan fortelle at det er i ferd med å bli organisert lokale prosjektgrupper i Levanger og Trondheim.

NYBROTTSARBEID Samarbeidsprosjektet Lade Behandlingssenter er med på et nybrottsarbeid i norsk sammenheng. Trond Andreassen kan imidlertid fortelle at dette er planer som har vært luftet på Lade tidligere.

– Vi har funnet frem noen rågamle papirer fra 80-tallet, men vi har altså ikke fått det til før nå, sier Andreassen.

I dag er ventetida for en plass på Lade Behandlingssenter omlag et halvt år. A-Å baserer seg på å utnytte denne perioden til pasientenes beste. Blant annet understrekes betydningen av et godt motivasjonsarbeid. Ukentlige støttesamtaler blir en del av ventetida.

- VENTETID SKAL VÆRE FORBEREDELSESTID slik at hele behandlingsprosessen skal bli best mulig. I denne perioden skal vi finne ut hva pasienten trenger. Vi skal etablere et samarbeid mellom kommunen og oss på Lade, forteller Trond Andreassen. Behandlingstiden på Lade er relativt kort, og prosjektet A-Å skal bidra til at denne perioden skal effektiviseres best mulig.

KONKRETE KRAV TIL KOMMUNENE vil være å utarbeide en individuell plan for alle

pasientene. Det skal også stå et godt boligtilbud klart ved utskrivning.

– De fleste har et botilbud også i dag, men vi vet at svært mange bor i belastede miljøer preget av rus. Det er ingen tvil om at dette blir den største utfordringen for kommunene, sier Andreassen.

– Fire kommuner er med på prosjektet, hva med de øvrige trønderske kommunene?

– Ideelt sett burde vi hatt en slik avtale med alle kommunene, men gjennom A-Å ønsker vi å kunne dokumentere gode samarbeidsformer. Fungerer dette slik vi håper, vil nok flere kommunen etter hvert komme med, sier han.

På Lade Behandlingssenter er det nå ansatt fire samhandlingskonsulenter som vil jobbe spesielt med å følge opp prosjektet. ●

– Nå er vi i gang med samarbeidsprosjektet A-Å, sier seniorkonsulent Trond Andreassen ved Lade Behandlingssenter Blå Kors.

«Livet» – litt av ei snekke

STEG
FOR STEG

– Det er ikke nødvendig å lese bøker for å bli vis. Det holder å delta i praten i snekka vår. Her er det massevis med livsvisdom. Vi lytter, prater og lærer, sier Jan Helge.

AV TOR-STEINAR JOREM TEKST OG FOTO

Vi er på båttur på Oslofjorden i den 29 fots store snekka, «Livet». Et innmari godt navn på en slik båt. Alt annet enn et tilfeldig valgt navn. Prosjektet Steg for Steg dreier seg nettopp om det. Steg for Steg som drives i regi av Blå Kors Øst skal være en arena for aktivitet, mestring og fellesskap i en rusfri sone. Det som kan gjøre livet bedre og lettere å leve.

– Hos oss er det lov å ta to steg fram og ett tilbake, forteller prosjektleder Lars Almåsbygg. Sammen med kollega og skipper Petter Solberg har han skapt en aldri så liten oase for i alt 150 brukere. Det spilles volleyball, det bowles, det løpes i Holmenkollstafetten, det sykles litt hit og

dit og en av godbitene er båtturene med den stolte tresnekk, «Livet». Av en eller annen merkelig grunn bruker de også tid på å heie på Vålerenga – hvilket var et heller mislykket prosjekt sist sesong...

OSLOFJORDEN OG EI 29 FOTS SNEKKE er en god kombinasjon. Inkludert mannskap er vi åtte pratevillige individer om bord. Praktfullt septembervær, ei blikkstilte havflate og som sagt en lun atmosfære om bord.

Jan Helge har vært gjennom det aller meste. Nå er han med på det meste også i Steg for Steg, både som deltaker og aktivitetsleder.

– For meg er Steg for Steg en viktig faktor for å holde meg edru. Jeg har det så bra her, og jeg kan egentlig ikke skryte nok av opplegget. Vi er mange som trenger et tilbud som dette her, sier han.

Lars Almåsbygg er i disse dager svært spent på om prosjektet får midler til å opprettholde et høyt aktivitetsnivå.

– De fleste av aktivitetene våre ledes nå av folk som har en rusbakgrunn. Det artige er at alle sammen tar jobben svært seriøst. I denne gruppa er det en stor grad av lojalitet. Du kan ikke være med hvis du har rus i kroppen, men er alltid velkommen tilbake i rusfri tilstand. Dette blir respektert av alle, sier han.

TUREN I «LIVET» VARER I FEM TIMER. Det sier seg selv at det blir prata mye. Alt fra storpolitikk, via fotball til diskusjoner rundt tunge temaer som livsmestring. Gruppa var også sterkt involvert da en taustump ble dratt fram. Hvem kunne flest knuter? Fiskekunnskapen derimot bør det muligens gjøres noe med. Ei vaskefille(!) som hadde forvillet seg på havets bunn var det eneste som ble dratt opp. ●

Jan Erik tar alltid i et tak og Lars har utnevnt ham til gallionsfigur om bord på «Livet».

Penger til Blå Kors: Hildegunn Hals (til venstre) og Svanhild Larsen Gjershaug fra Blå Kors fikk overrakt 40.000 kroner fra Runar Walsø og Ole Roar Negård (foto: Siv Storløkken Aura Avis)

40 000 kroner til Barnas Stasjon

AV TOR-STEINAR JOREM TEKST

Fjorårets russekull ved Sunndal videregående skole i Møre og Romsdal gav hele overskuddet fra fjorårets skolerevy til Barnas Stasjon i Trondheim.

SUVERENT GJORT! Hele 40 000 kroner kunne Svanhild Larsen Gjershaug og Hildegunn Hals ta med seg til arbeidsplassen sin i Olav Trygvassons gate 31 midt i Trondheim sentrum. For sistnevnte var nok gaven ekstra spesiell. Hildegunn har nemlig selv vært elev ved Sunndal videregående skole.

De to kunne love Sunndal-elevene at pengene skulle få blomstringsmuligheter. Barnas Stasjon dekker et stort behov, og tilskuddet på 40 000 kroner gjør det mulig å satse enda mer på arbeidet med barna og foreldrene deres.

FOR SUNNDALSRUSSEN 2009 var det et naturlig valg å gi overskuddet til Blå Kors og Barnas Stasjon.

– Vi var med som bøssebærere under fjorårets TV-aksjon, og vi fikk lyst til å bidra med enda mer. Vi hadde grundige diskusjoner innad i gruppen om hva

pengene skulle gå til. Blå Kors jobber med barn, og som skoleungdom synes vi det er flott at pengene gikk til Barnas Stasjon som satser på å hjelpe de aller yngste, sier Runar Walsø som satt i revystyret.

Svanhild Larsen Gjershaug på Barnas Stasjon er svært takknemlig for innsatsen til sunndalsrusen.

- KJEMPEFLOTT, og det viser at folk har lagt merke til at Blå Kors har et engasjement for barn. Det har jo blitt et helt annet fokus etter TV-aksjonen. Disse pengene gjør oss i stand til å gjøre en enda bedre jobb. Vi har nettopp startet ei ny barnegruppe som attpåtil har venteliste. Nå kan vi forhåpentligvis komme i gang med en ny gruppe på grunn av denne gaven, sa Svanhild.

Runar Walsø forteller at mellom 60 og 70 russ var med på fjorårets revy. Og han kan stolt fortelle at overskuddet aldri har vært så stort som i år. 40 000 kroner er ikke akkurat småpenger!

Hva annet kan vi si enn: HURRA FOR SUNNDAL VIDERE GÅENDE SKOLE! ●

September kan være en vidunderlig måned ute på Oslofjorden. Snekk, «Livet», dreier seg mye om livet og er flaggskipet til Steg for Steg.

Å komme for seint så tidlig som mulig

Rusproblemer er kostbart både for arbeidslivet og den som rammes. Vi ønsker å tilby behandling uten lang ventetid, og terskelen for å kontakte oss skal være lav. Det handler egentlig om å komme for seint så tidlig som mulig..

AV **TOR-STEINAR JOREM** TEKST OG FOTO

Det er prosjektleder Åse Prestvik, klinisk sosionom Mari Bull Jynge Teig og psykolog Per Øyvind Fosse som sier dette. Disse tre utgjør teamet som har ansvaret for prosjektet «Raskere Tilbake.» Vi møtte dem på poliklinikken til Lade Behandlingssenter.

– Det er ikke nødvendig å definere seg selv som rusavhengig. Når du selv eller noen i nærheten av deg er bekymret kan det være på tide å ta kontakt med oss. Vi tilbyr også hjelp til pårørende som er syk-meldt eller står i fare for å bli det, sier Åse Prestvik som ble teammedlem sist sommer.

«**RASKERE TILBAKE**» er et prosjekt som ble satt i gang av Sykefraværsutvalget i 2006 og er en del av IA-avtalen mellom partene i arbeidslivet. Prosjektet ved Lade Behandlingssenter ble startet våren 2008 og finansieres av NAV via Rusbehandling Midt-Norge.

Siden starten har mer enn 100 personer vært i kontakt med prosjektet. I skrivende stund jobber teamet med 45 av dem. En kartlegging av de 100 første henviste viser for øvrig at denne gruppen har om lag ti prosent lavere dropout fra polikliniske samtaler enn andre grupper. Av de som har avsluttet behandlingen er samtlige som var i jobb ved oppstart fortsatt i jobb. 50 prosent av de som var sykmeldte er tilbake i arbeid eller annet tiltak.

– Inntaket skal gå fort hos oss. Innen ei uke etter at du har tatt kontakt med oss er den første samtalen gjennomført. Det er lønnsomt for alle parter å reagere såpass raskt, sier Åse Prestvik.

MÅLET FOR PROSJEKTET er å bidra til færre sykemeldinger, forkorte fraværet og hindre utstøting fra arbeidslivet. De tre i teamet forteller at de ofte legger opp til et nært samarbeid med arbeidsgiver.

I 2004 anslo man at rus kostet arbeidslivet mer enn tolv milliarder kroner årlig (Gjelsvik 2004).

– Rus koster arbeidslivet enorme summer. Det er ikke få fraværsganger som skyldes rus. Vi vet at mange arbeidsgivere føler seg maktesløse i møtet med de som

har problemer. De trenger noen å samarbeide med, forteller Mari Bull Jynge Teig.

Tilbudet fra «Raskere tilbake» er frivillig. Teamet fra Lade BS tror likevel at flere av brukerne kommer til dem etter at arbeidsgiver og/eller pårørende har lagt et press på dem.

– Det er ofte vanskelig å ta innover seg at en har et rusproblem. For mange er dette et tabubelagt område forbundet med skam, sier Per Øyvind Fosse.

– Hvor viktig er egentlig jobben for denne gruppen?

– Den er svært viktig. Den representerer for de fleste av oss økonomisk og sosial trygghet, struktur på dagen og motivasjon for å gjøre de forandringer som skal til for å gjøre livet lettere å leve, sier Åse Prestvik.

– Hva når forhold på jobben er med på å utvikle et rusproblem?

– Ja, det skjer også. Forhold på arbeidsplassen, enten ved arbeidsmiljøet eller ved de oppgaver en er satt til å gjøre, kan utløse stress og andre helseplager. Det kan utløse et rusproblem, sier Åse Prestvik.

Vanligvis varer et opplegg i regi av «Raskere tilbake» i ett år. Brukeren møter vanligvis en gang i uka. Det kan være snakk om individualsamtaler og samtaler hvor også arbeidsgiver eller pårørende er til stede. Om lag 20 prosent er pårørende.

Det kan være partner eller voksne barn som fortsatt har problemer på grunn av sine foreldres rusbruk.

NEDRE BAKKLANDET 75 er et sånt passe «usynlig» hus i en idyllisk bydel i Trondheim. En glimrende plassering av en poliklinikk skal vi tror de tre.

– For mange, spesielt de som ikke har en lang karriere med rusproblemer, er det et tungt skritt å oppsøke oss. Huset er anonymt, og det er ikke et digert skilt som forteller hva som er innenfor. Har de først kommet til oss en gang er barrieren kanskje brutt, sier Åse Prestvik, Mari Bull Jynge Teig og Per Øyvind Fosse.

Sammen med Kompetansesenteret for rus i Midt-Norge har Lade Behandlingssenter og AKA Kompetansesenter tatt initiativet til et rusnettverk (ALOR-nettverk) for arbeidslivet. Nettverket er en møteplass for partene i arbeidslivet i Sør-Trøndelag hvor temaet rus settes på dagsorden. Meningen er å arrangere to samlinger årlig. Den første i Trondheim ble arrangert i mai, og nummer to ble arrangert i november med temaet «Ruspolitikk og forebygging på arbeidsplassen». Et matnyttig nettverk for brukerne er målet. Det vil derfor organiseres slik at deltakerne selv deltar aktivt og deler erfaringer fra sin egen arbeidsplass. ●

VG ble ikke dømt i PFU

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST

VG og VG Nett ble ikke dømt i Pressens Faglige Utvalg (PFU). De to VG-mediene ble anmeldt for sin måte å omtale alkoholholdige produkter på. Blå Kors fikk ros for å ha reist saken, men PFU fastslo i sin dom 29. september at verken VG eller VG Nett hadde brutt «god presseskikk».

I en kommentar til www.blakors.no sier generalsekretær Geir Gundersen i Blå Kors Norge at han er skuffet over de konklusjonene PFU trakk.

– At PFU ikke ser noe presseetisk kritikkverdig i den omfattende pushingen av alkoholprodukter og alkoholkonsum i norske medier er trist og tankevekkende, sier han.

MEN ETT INNERTREFF fikk likevel Blå Kors. PFU hadde stor forståelse for at organisasjonen ønsket å sette fokus på medias håndtering av alkoholprodukter.

«Utvalget kan ikke se at det skulle ligge innefor det såkalte samfunnsoppdraget å oppveie et reklameforbud som er satt av helsemessige årsaker», heter det i PFU-uttalelsen.

Likevel valgte utvalget å konkludere med at VG og VG Nett holder seg innenfor de rammene som blir definert i Vær Varsom-plakaten. PFU valgte utelukkende å se på den presseetiske siden av saken,

og mente at det ikke er PFUs oppgave å ta alkoholpolitiske standpunkter.

– Til medienes samfunnsoppdrag hører å verne svake og utsatte grupper mot maktovergrep. Men medienes de facto alkoholreklame undergraver reklameforbudet, styrker alkoholindustrien og rammer de svake, først og fremst titusener av barn og unge som lider under voksnes økende alkoholmisbruk. At det ikke er presseetisk problematisk, forundrer oss sterkt, sier Geir Gundersen. ●

SE OGSÅ
GEN.SEKR. GEIR
GUNDERSENS
KOMMENTAR
SIDE 38-39

De læstadianske ungdommene i Alta utgjør en stor gruppe. Vi møtte Dag Arne Arnesen (t.v.), Signe Katrin Aslaksen, Sander Aslaksen og Marlene Larsen.

Der alkohol er unaturlig

UNG I ALTA

– De andre ungdommene i Alta forventer at vi læstadianere ikke drikker alkohol. Slik er det bare. Og det stemmer jo. Vi har verken lyst til eller behov for å drikke alkohol. Vi synes det er ok å være prinsippfaste.

AV TOR-STEINAR JOREM TEKST OG FOTO

Rusfri møtte fire ungdommer som tilhører Elvebakken læstadianske menighet i Alta. Vi møtte dem nok med noen fordommer.

Marlene Larsen og Signe Kathrin Aslaksen er 17 år og ankommer på hver sin motorsykkel. En tohjuling og en firhjuling. Dag Arne Arnesen og Sander Aslaksen er 15 år og innrømmer gladelig at de gjerne skulle ankommet på samme elegante måte som jentene.

– Mange tror nok at vi bare har venner i den læstadianske menigheten, men det stemmer jo ikke. Vi er blant annet med på mopedtreffene så ofte vi kan, smiler de to jentene.

Som faktaboksen om læstadianerne viser har den læstadianske bevegelsen i utgangspunktet en klar holdning i forhold til for eksempel alkohol, tobakk og for-nøyelse som tv og kino. Eller kanskje det ikke er så strengt likevel? Vi lurte for eksempel på om ikke de to jentene kom til å troppe opp i lange skjørt og med det lange håret i en kledelig hestehale. De gjorde selvsagt ikke det...

– **MANGE AV OSS** har TV hjemme, og det hender også at vi går på kino. Mange synes kanskje at vi har det strengt rundt oss, men det stemmer jo ikke helt, sier de fire Alta-ungdommene som også er samstemte når temaet blir alkohol.

– Vi drikker aldri, og når ungdommene det læstadianske miljøet samles er det ikke et tema i det hele tatt, sier de fire ungdommene.

– Har dere aldri prøvd det, eller?

– Niks, sier gutta mens de to jentene drar litt på det.

– Jo, vi har prøvd en gang, men vi likte det dårlig. Det var i alle fall ingen grunn til å prøve en gang til, sier Marlene og Signe Kathrin.

I ALTA er det om lag 4-500 læstadianere. Foruten å ha sitt eget bedehus har de også sin egen grunnskole med 120 elever. Halvparten av dem utgjør også ungdomsmiljøet i menigheten deres.

– Vi møtes ofte – gjerne flere ganger i uken. Det er ingen som tvinger oss til å tilhøre dette miljøet. Vi tror på Gud, og vi vil gjerne være sammen, forteller de.

Vi møtte dem seint en augustkveld i Alta. Etter praten med oss gikk ferden videre til en eller annen Alta-skog. Natta skulle de bruke til å grille. Et skikkelig læstadiansk undomstreff, fortalte kvartetten oss. Om det var «hæla i taket» vet vi ikke, men det var i så fall uten kunstig stimuli.

– Men er det noen forskjell på læstadiansk ungdom og andre kristne ungdommer?

– Kanskje litt. Det er nok litt strengere hos oss, men ikke så strengt som folk flest tror. Vi gjør det vi mener er riktig. Men hvis foreldrene våre hadde oppdaget at vi drakk ville de nok blitt skuffet. De vet hva alkohol kan føre til, sier de fire ungdommene.

DRIKKING dreier seg mye om prinsipper i dette miljøet. Den læstadianske vekkelsen midt på 1800-tallet var på mange måter også et opprør mot konsekvensene av ukontrollert drikking. Det var langt fra uvanlig at finnmarking-ene drakk seg fra både gård og grunn.

Marlene går i på den ordinære videregående skolen i Alta, og forteller til Rusfri at hun gjerne tilbringer fritida si også med klassevennene sine.

– Egentlig tror jeg ikke det er så ille å drikke et glass vin eller øl. Det er misbruket som er så farlig. Jeg gjør stort sett det samme som de andre i klassen min,

– Alkohol er et stort ungdomsproblem også i Alta. Kom.Inn skal være et alternativ, og det vet alle som kommer innom oss, sier Margit Djuve Edland trygt plassert på innsida av baren.

Rusfri pratet også med tre av ungdommene som var innom Kom.Inn. Rune Kvivesen (17), Greger Østlyngen (16) og Irene Schønning Eliassen (17) er nærmest fast inventar.

– Kom.Inn har blitt «hengeplassen» vår. Det er her vi treffer vennene våre. Vi vet at stedet er rusfritt, og det synes vi er helt ok. Det drikkes mye i Alta, og da er det egentlig fint at det finnes et sted som Kom.Inn, forteller de tre.

men drikker ikke. De andre vet det, og de forstår også hvorfor jeg ikke drikker. Men jeg tror de synes det er fint at jeg vil være sammen med dem også, sier Marlene.

– Er det forbundet med synd å drikke alkohol for en læstadianer?

– For noen av oss, ja. Men det er mange blant læstadianerne som synes det er ok å drikke også. Det er først og fremst misbruket som er farlig. Men som kristne bør vi nok være litt mer forsiktig enn andre, sier kvartetten. ●

LÆSTADIANERNE

Kilde: store Norske Leksikon

Kom inn på Kom.Inn

Det er plent umulig å ikke føle seg velkommen på Kom.Inn i Alta. Navnet i seg selv er egentlig nok. Og med Kom.Inn-sjefen selv, Margit Djuve Edland bak disken, eller baren om en vil, er all tvil ryddet unna. Her er et bra sted å være!

KOM.INN DRIVES AV FLERE MENIGHETER (Alta menighet, Frikirken, Normisjon og Filadelfia). Margit Djuve Edland er diakonimedarbeider i Alta menighet, og har det daglige ansvaret for ungdomsklubben midt i sentrum. Med seg har hun er rekke frivillige hjelpere.

– Klart ungdommen trenger tilbudet vårt. Vi har åpent fem dager i uka og i snitt har vi besøk av opptil 40 ungdommer hver eneste kveld. De prater med oss som jobber her, og de har tid til å prate med hverandre, forteller Margit. Kom.Inn markedsfører seg som et rusfritt utested, og i følge Margit Djuve Edland har de fokus på nettopp betydningen av å være et rusfritt alternativ.

MARGIT DJUVE EDLAND

kan fortelle at både kristne og ikke-kristne er blant de faste på Kom.Inn. Alle vet hvor de har havnet.

– Vi legger aldri skjul på at vi ønsker å gi dem Jesus. Det er alltid noen som de unge kan snakke med, og jeg tror de aller fleste setter pris på at vi har et budskap som vi ønsker å presentere, sier hun.

– Det hender jo at der er samlinger her hvor kristendommen står i sentrum. Vi dropper jo ikke å gå her av den grunn. Det er egentlig fint å være her da også, sier Rune, Greger og Irene. ●

HVOR STÅR VI NÅ?

KRONIKK

Rusfeltet ett år etter TV-aksjonen 2008

Anne-Karin Kolstad (Foto: Actis)

TV-aksjonen Blå Kors 2008 var et viktig løft for rusfeltet og særlig for de mange barn av rusavhengige som har vært usynlige i så mange år. Temaet har engasjert mange også etter fjorårets TV-aksjon: politikere, medier, organisasjoner, offentlige etater og enkeltmennesker. Endelig fikk vi fokus på denne gruppen pårørende som man verken innenfor behandlingsfeltet, i skolen, i barnehagen eller i barnevernet riktig helt har vært klar over fantes, enn si hvordan deres liv artet seg.

Og så, knapt ett år etter TV-aksjonen, opplever vi at to norske spillefilmer med premierer nesten samtidig setter fokus på dette temaet. Hvem hadde trodd det for ett år siden? Både filmen «Vegas» og «Engelen» tar for seg barn som lever enten med rusavhengige eller psykisk syke foreldre.

TUSENVIS AV BARN OG UNGE som lever med rusavhengige og psykisk syke foreldre hver dag, blir oversett av samfunnet rundt seg. Det kan være mange grunner til det: frykten for å gjøre feil og uvitenhet om problemenes omfang er noen av dem, manglende handlingsrom i barnevernsloven er en annen. Ingenting ville vært bedre enn at både voksne som jobber med denne problematikken og politikerne – som er de som setter rammene for deres arbeid – fikk sett disse filmene. Og at de lot de sterke inntrykkene føre til endringer i sitt arbeid og prioriteringer.

Begge filmene er fiksjon, men basert på filmskapernes egne møter med virkelighetens usynlige barn som i alt for liten grad har fått den oppmerksomhet og hjelp de trenger. I Margreth Olins «Engelen» får vi et brutalt, sårt og sterkt møte med Lea som opplever at hennes mamma velger spriten og Leas voldelige og alkoholiserste far framfor henne. Et utsatt barn som overlates til seg selv, opplever omsorgssvikt og som blir oversett av både lærere og samfunnet rundt seg. Lea er et typisk barn av en rusavhengig – et innadvendt og stille barn som rives mellom sin kjærlighet til mamma og ønsket om å ta vare på mammaen sin og behovet for selv å bli tatt hånd om. I Gunnar Vikenes «Vegas» møter vi tre unge som av ulike grunner blir plassert på et akutt barneverns-mottak hvor de i stor grad ender opp med å passe på hverandre. Også herservihvordan foreldrenes uheldige valg forplanter seg videre inn i neste generasjon.

I forbindelse med premieren på filmen «Engelen» dukket Hans Majestet Kongen opp for å se filmen og han var tydelig berørt da han ble intervjuet etter filmen. Dette bekrefter igjen det store engasjementet han har for de risikoutsatte barna, noe han tydelig markerte som høy beskytter av TV-aksjonen Blå Kors 2008.

Også annet har skjedd i kjølvannet av TV-aksjonen. Fokuset på barn som pårørende har økt i bevisstheten til mange – og det er kanskje det aller beste. Nå er også den første «brukerorganisasjonen» for Barn av rusmisbrukere etablert.

mange «stemmene» fra barn av rusmisbrukere – som forteller sine historier, som gir oss alle nyttig kunnskap – som igjen gjør oss i stand til å gjøre en enda bedre jobb for dem som ennå er «usynlige».

Vi har noen utfordringer også. Et samlet rusfelt hadde store forventninger til Statsbudsjettet 2010, der man fra regjeringens side skulle realisere det siste året av «Opptappingsplanen for rusfeltet». Dessverre viser dagens regjering liten vilje til å satse særlig sterkt på de mange utfordringene vi har på feltet. Og det kommer etter et år med stort fokus på disse

” Det finnes mange gode intensjoner, men intensjonene må bli til handling før de kan bli til hjelp for de rusavhengige. Det som trengs nå er en helhetlig satsing, ikke bare debatter om enkeltsaker og enkeltutspill.

BAR - Barn Av Rusmisbrukere – er etablert etter initiativ fra Marius Helland Sørensen-Sjømæling som i forbindelse med TV-aksjonen fortalte sin sterke historie om oppveksten med sin narkomane mamma. Actis er stolt fødselshjelper for en organisasjon av, med og for Barn Av Rusmisbrukere. Allerede nå er de i gang med å etablere organisasjonen som fra nyttår står helt på «egne ben». Organisasjonen har som formål å gjøre seg selv og andre i samme situasjon synlige, samarbeide med alle som til daglig møter disse barna og være en tydelig stemme overfor myndighetene og i det offentlige rom.

MEN NÅ STARTER JOBBEN Skal vi «nyte fruktene» av TV-aksjonen må det jobbes systematisk og synlig. Det er nå viktig at politikerne satser på å finne disse usynlige barna. Ansatte i barnehager, skolen, SFO, barnevernet og en rekke andre instanser som daglig jobber med barn må få økt kunnskap om barn i hjem med alle typer omsorgssvikt, og det må settes inn tiltak for å hjelpe dem. Som vi vet er barn av rusavhengige spesielt risikoutsatte i forhold til å etablere et eget rusmisbruk. Vi kan altså forhindre morgendagens problemer ved å hjelpe dem i dag. Det tror jeg vi vil klare: med Blå Kors' mange tiltak, med andre organisasjoners tiltak, med et økende fokus på rusfeltet, den nyetablerte brukerorganisasjonen og etter hvert de

utfordringer, en helse- og omsorgsminister som har uttalt sterkt og tydelig at satsingen på rusfeltet har hittil vært «en skam» – og mange og store oppslag i mediene.

«Opptappingsplanen for rusfeltet» ble lagt fram i 2007, og i løpet av de to årene som har gått har det kun kommet 685 millioner kroner ekstra til et område som er betydelig underfinansiert. Til sammenligning brukte man nesten 9 milliarder på opptappingsplanen for psykisk helse. Vi er faktisk lengre unna målsettingen om å gi gode behandlingstilbud til alle rusavhengige nå, enn det vi var da regjeringen la fram sin opptappingsplan. Vi er også lengre unna å skaffe bostedsløse rusavhengige en egnet bolig. Og det ligger store utfordringer knyttet til oppfølging av rusavhengige, deres familier og ikke minst barna. Statsbudsjettet for 2010 har staket ut en kurs i fortsatt feil retning.

Actis er i anledning statsbudsjettet svært enig med KrFs leder Dagfinn Høybråten som i trontaledebatten inviterte til dugnad mot fattigdom. Vi mener at å satse på å styrke rusfeltet vil være en god begynnelse. I årets trontaledebatt var flere stortingsrepresentanter opptatt av ruspolitikk. Det finnes mange gode intensjoner, men intensjonene må bli til handling før de kan bli til hjelp for de rusavhengige. Det som trengs nå er en helhetlig satsing, ikke bare debatter om enkeltsaker og enkeltutspill. Det siste

året har det vært et nødvendig fokus på de tyngste heroinmisbrukerne. Men det er lett å glemme at over 4.000 står i kø for behandling. De største rusproblemer i Norge forårsakes av alkohol, men når rusomsorgen diskuteres er alkoholikerne og deres mange pårørende ofte en glemt gruppe.

På samme tid har det skjedd en spennende utvikling innenfor skjenkepolitikken ute i mange store kommuner. Etter år med liberalisering og derav økning i fyll og vold knyttet til utelivet, har stemningen snudd og svært mange store kommuner har strammet inn på åpningstider og innskjerpet kontrollrutiner og inndragning av bevilling.

Alkohol som det mest brukte rusmiddel var et viktig tema i TV-aksjonen Blå Kors og undersøkelser viser nå at nordmenn er mer tilfredse med både det høye avgiftsnivået og Vinmonopolordningen. Flertallet av nordmenn signaliserer at de ønsker alkoholpolitikken på dagens nivå eller en enda strengere alkoholpolitikk. Regjeringen har tatt situasjonen på alvor og foreslår nå innstramminger i Alkoholoven som vil bidra til mindre fyll og mindre vold. Dette og et økt fokus på alkohol som det rusmiddel som rammer flest, vil på sikt bidra til at både rusavhengige og deres familier vil kunne gå en bedre fremtid i møte.

AVSLUTNINGSVIS VIL JEG PÅPEKE at alle dem som jobber på rusfeltet alltid har hatt håpet, engasjementet og pågangsmotet på sin side. Vi kommer til å kjempe for alle dem som så sår trenger hjelp og oppfølging, og en dag skal vi nok se at politikerne kommer etter og velger å bruke de nødvendige midlene som skal til for å løfte opp den mest utsatte, den mest fattige gruppen av dem alle: de rusavhengige og deres familier. ●

Sigbjørn Kvistad (Foto: Møre-Nytt)

Eg har lært Sigbjørn Kvistad å kjenne i Blå Kors-samanheng. Som leiar for landsstyret har han vore min sjef frå 1999. Det har vore ei glede både å bli kjent med han og samarbeide med han. Alle som kjenner Blå Kors og veit noko om organisasjonsutvikling og godt styrearbeid, vil seie at Sigbjørn har stor ære av sitt bidrag til fornyinga og veksten. Frå første stund stilte han dei rette spørsmål frå styreleiarplassen, og heile tida har han sørgja for stø kurs. Blå Kors sitt landsstyre har ein leiar som tar sitt ansvar med alvor og glans, og som sørgjer for rett blanding av støtte og utfordring i forhold til administrasjonen.

Sigbjørn Kvistad har ein mangslungen livs- og arbeidsbakgrunn. Eg vil tru det er mange arbeidslag som står i gjeld til denne friske og inspirerende karen. Han har

vore politiske aktiv i KrF, medlem i kommunestyret i Ørsta i meir enn 20 år, varaordfører og ordfører i til saman åtte år. Denne erfaringa har sett sitt gode preg på Sigbjørn og han har teke den med seg inn i nye samanhengar. I ein lang periode har han teke på seg oppdrag for Kommunanes Sentralforbund innanfor områda organisasjons- og stabsutvikling og konfliktløsning.

Sigbjørn Kvistad er medlem i Den Evangelisk-Lutherske Frikyrkja. Han fortener heidersnemninga «frikyrkjemann». Med denne forankringa har han hatt lønna teneste i Santalmisjonen og etter fusjonen med Indremisjonsselskapet i 2001 har han arbeidd som personalsjef i Normisjon fram til han vart pensjonist i 2007.

Vi har alle hatt stor glede av Sigbjørns

arbeidssinnsats. Han har teke vare på, ja foredla, eit herleg gå-på-humør og viker ikkje unna dei vanskelege sakene. Hans naturlege legning er framoverretta. «Historie er historie», seier gjerne Sigbjørn, «den kan vi ikkje gjere noko med. Men kva no?»

Sigbjørn Kvistad er gift med Aslaug, er far til tre og bestefar til ni. Eg veit kor familie kjær Sigbjørn er og meir enn anar den nøkkellolla han spelar i familielivet. Eg vil tru at også familien har stor glede av Sigbjørns lyse sinn og vilje til å ta tak når og der det trengst.

Takk, Sigbjørn – du rundar 70-årsbøyen i god stil!

Geir Gundersen
Generalsekretær, Blå Kors Norge

Runding av 70-årsbøyen i god stil

Det er ein forbløffande vital og energisk Sigbjørn Kvistad som fyller 70 år den 24. november 2009 – og alle vi som står han nær i arbeid og vennskap vil varmt gratulere med dagen!

Kongens gull til Odd Holten

Tidligere stortingsrepresentant og tidligere bestyrer og administrasjonssjef for Stiftelsen Blå Kors i Fredrikstad, Odd Holten (69), fikk 18. november overrakt HM Kongens fortjenstmedalje i gull for sin innsats.

I særlig grad er det Holtens engasjement i Blå Kors som ligger til grunn for medaljen. Fylkesmann Anne Enger, som overrakte utmerkelsen, sa at Holtens engasjement i Blå Kors hadde vært preget av nytenkning og visjoner. Hun karakteriserte også Holten som målrettet og hardt arbeidende. I sin tale sa hun at Holtens kristne menneskesyn kombinert med hans ukuelige pågangsmot, har hatt stor betydning for mange mennesker med rusproblemer.

Blant de som hadde anbefalt at Holten fikk utmerkelsen, var tidligere statsminister Kjell Magne Bondevik.

Holtens var bestyrer og administrasjonssjef for Stiftelsen Blå Kors i Fredrikstad 1964-1985, generalsekretær i KrF 1985-1989 og stortingsrepresentant for Østfold KrF 1989-2005. Holten var også

Fylkesmann Anne Enger overrakte Kongens gull til Odd Holten. (Foto: Ole Andreas Husøy, KPK)

formann i Blå Kors Ungdomsforbund 1962–1966 og landsstyreleder for Blå Kors Norge 1982–86.

Det var en rørt og meget overrasket Odd Holten som mottok Kongens gull. Han ga uttrykk både for ydmykhet og takknemlighet. (KPK/Rusfri)

Psykologspesialist Karen Hafslund er leder for Barnas stasjon i Hamar, den tredje Barnas stasjon i regi av Blå Kors. Med seg har hun tre barnevernspedagoger. Nå er de endelig i gang!

Barnas-stasjon nummer tre!

Barnas stasjon skal jobbe for å styrke foreldre i foreldrerollen, i familier hvor de voksne har psykiske vansker eller rusproblemer.

– Vi har innredet et trygt møtested hvor foreldre og barn kan øve på dagligdagse vansker og utfordringer, sier Hafslund til Hamar Arbeiderblad.

Etableringen støttes de tre første årene med mellom to og tre millioner kroner årlig med TV-aksjonspenger. Etter det blir det en utfordring for kontoret å klare seg økonomisk på egne bein.

Åpningen av stasjonen skjedde «desverre» etter at redaksjonen av Rusfri avsluttet dette nummeret, men vi kommer garantert tilbake med en bredere presentasjon av Barnas stasjon i Hamar.

Stasjonsmestere Anne Lena Brustad Dragsten, Karen Hafslund, Lise Balke og Eva Kjos har alle solid fagbakgrunn. Nå styrer de Barnas stasjon i Hamar. (foto Trond Lillebo, Hamar Arbeiderblad)

Blå Kors i Spania

Med midler fra TV-aksjonen er det startet et helsestasjonstilbud for norske barn og unge bosatt på Costa Blanca-kysten i Spania. Stasjonene kommer i stand i et samarbeid mellom Blå Kors og Sjømannskirken.

AV STEINAR GLIMSDAL

Det er nordmenn bosatt i byene Albir og Torrevieja på Costa Blanca-kysten som i første rekke får nytte godt av tilbudet. Dette er den første norske helsestasjonen for barn og unge som etableres utenfor Norges grenser.

COSTA BLANCA er det sted der konsentrasjonen av nordmenn er stor. Her bor i dag 20-30 tusen nordmenn. Området har tre norske skoler, men mangler helse- og sosialtjeneste for ungdom.

– Dette er nybrottsarbeid. Både Sjømannskirken og Blå Kors har kompetanse på å håndtere barn og unge. Gjennom samarbeidet i Spania vil vi ytterligere styrke vår spisskompetanse og videreutvikle oss faglig på et område hvor det er viktig å ha beredskap for å møte en fremtid hvor grenser blir mindre og

mindre viktig, sier rådgiver for forebygging Kari Sælebakke i Blå Kors Norge.

SJØMANNSKIRKEN som allerede er en godt innarbeidet institusjon i området skal stå for lokalnettverk og bemanning. Sjømannskirken samarbeider allerede med skolene og de to norske kirkene i området og har knyttet kontakt med lokal norsk ekspertise, deriblant lege, sosionom og familierapeut. De norske skolene på spanskekysten har mellom 400 og 600 elever.

– Det er ungdommen selv som har bedt om at det opprettes en helsestasjon på Costa Blanca. Norsk ungdom har nemlig vanskeligheter med å nyttiggjøre seg det spanske helsesystemet, sier prosjektlederen, Grete Peralta, som er avdelingsleder i Sjømannskirkens nyopprettede avdeling. Oppvekst og integrering.

Ny internasjonal koordinator

Eva Frydenborg fra Oslo begynner i desember som internasjonal koordinator ved Blå Kors hovedkontor etter Heidi Westborg Steel som sluttet i oktober for å bli general-sekretær i Tibetmisjonen. Eva Frydenborg (32) har studert fagene sosialantropologi, prosjektledelse og kristendoms-kunnskap. Hun har bl a et studieopphold i Cape Town i Sør-Afrika bak seg. Eva kommer fra en stilling i Norges Kristne Råd som leder for Kirkelig nett-verk for integrering av flyktninger og innvandrere, en stilling hun har hatt i fire og et halvt år.

EVA FRYDENBORG
NY INTERNASJONAL
KOORDINATOR

BARNEHAGE NUMMER TRE

Aglo Opplæringsssenter i Stjørdal tok i september i bruk sin barnehage nummer tre! Dermed er Aglo Opplæringsssenter, som er en del av Blå Kors Norge, blitt den største aktøren blant barehagedriverne i Stjørdal kommune. Den nye barnehagen som holder til i lokalene til Folkets Hus har totalt 28 plasser for aldersgruppen 1-6 år. Totalt har de tre Aglo-avdelingene 115 plasser.

Ordfører Johan Arnt Elverum åpnet den nye Aglo-barnehagen med en fornøyd styrer Gerd Bergersen en minst like fornøyd Bendikt som tilskuere. (foto: Tor-Steinar Jorem)

ØVREBØ VGS. VIL BLI STØRRE

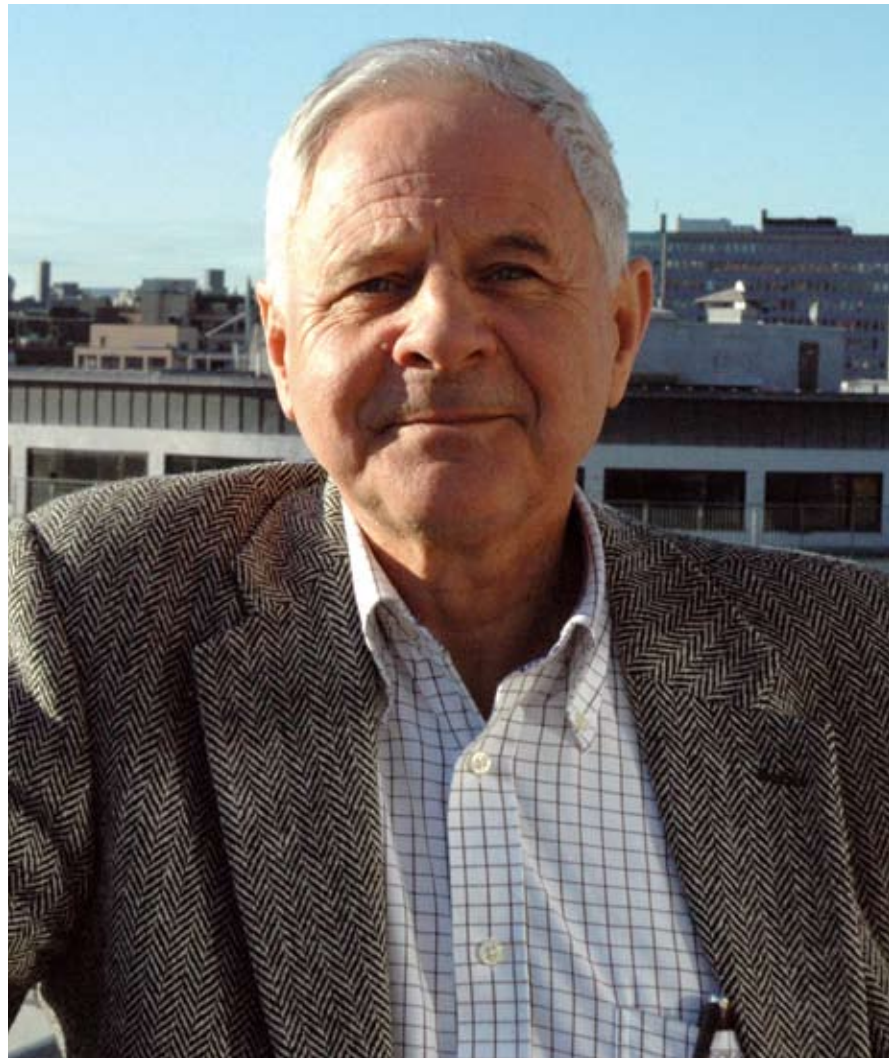
Blå Kors-skolen Øvrebø videregående skole vil bli større. Årsaken til at skolen nå søker om 18 nye elevplasser er enkel: Det er så mange som vil dit!

– Vi har full skole i år med 54 elever, og har operert med lange ventelister for å komme inn på vg1 helse- og sosialfag. Søknaden vår har vært oppe i fylkeskommunen og ligger nå til behandling hos utdanningsdirektoratet, forteller rektor Ole Arild Endresen til lokalavisa Vennesla Tidene.

Endresen har stor tro på at skolen skal få de nye skoleplassene.

– I revidering av den nye privatskoleloven i sommer, så vi positiv omtale av skoletyper som vår. Vårt tilbud er to-årig skole, og deretter har vi et eget opplæringskontor som sørger for lærlingavtaler med bedrifter. På den måten følger vi elevene helt fram til fagbrevet og arbeidslivet, sier Endresen som venter svar på søknaden i månedskiftet januar – februar.

Øvrebø videregående skole er en av de fire videregående skolene som eies og drives av Blå Kors.

– Jeg kjenner en veldig takknemlighet for årene i Blå Kors, forteller Torbjørn Ekroll, tidligere generalsekretær som i vår har rundet 70 år.

En sprek «gammelgeneral» ved 70-årsmerket

BLÅ KORS
VETERANEN

Torbjørn Ekroll, den gang kun 37 år, ble i 1976 ansatt som generalsekretær i Blå Kors. Han kom fra en stilling som skolesekretær i det som da het Indremisjons-selskapet, i dag Normisjon.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

Torbjørn Ekroll var ansatt i Blå Kors gjennom fem av organisasjonens mest spennende år. Flere større behandlings-institusjoner fikk sin start i perioden: Bragernes Behandlingssenter i Drammen, Borgestadklinikken i Skien og Blå Kors Sosialbygg som i dag er en del av Stiftelsen Bergensklinikkene. Stiftelsen Blå

Kors Fredrikstad var inne i sin første store blomstringstid i de samme årene. Og perioden var preget av en veldig satsning på organisasjonsarbeid og medlemspleie. En fireukers bibelcamping på Sørlandet sommeren 1977 med 450 deltakere var ett av mange høydepunkt.

– Jeg kjenner en veldig takknemlighet

for årene i Blå Kors. Her fikk jeg nye perspektiv på både liv og tjeneste. Jeg tenker ikke minst med takknemlighet og glede på alle de flotte menneskene jeg ble kjent med. Før jeg kom til Blå Kors hadde jeg hatt lite kontakt med mennesker som slet med rusproblemer, forteller han på sin velklingende Sunnmøre-dialekt. Torbjørn er vokst opp i Skodje, i den samme bygda der nåværende Blå Kors-general, Geir Gundersen, første gang så dagens lys.

EKROLL MINNES Blå Kors-bestyrerne han fikk samarbeide med. Dyktige institusjonsledere med tæl og pågangsmot, forteller han. Han tenker også med glede tilbake på en studietur til Sverige i 1977 med 50 norske deltakere til en konferanse i regi av Lewi Petrus-stiftelsen, en blanding av Blå Kors og Evangeliesenteret i svensk tapning.

– Det var spenninger den gang om hvilken plass fag og tro skulle ha i organisasjonen vår, en spenning som vel har fulgt Blå Kors gjennom alle år. Jeg så til min glede på 1970-tallet at mange ansatte ved våre institusjoner var åpne for de nye impulsene fra Sverige. Det var både givende og inspirerende å delta på disse konferansene, forteller Ekroll.

Etter tiden i Blå Kors ble Torbjørn Ekroll landssekretær i det som den gang het Kristenfolkets Edruskapsråd (KE), paraplyorganisasjonen som under navnet Rusfri ble fusjonert med Blå Kors i fjor høst. Her fikk han bruke sine erfaringer fra rusomsorgen inn i menighetenes forebyggende arbeid.

I 1989 BLE EKROLL ansatt som markeds-konsulent og rådgiver ved dagsavisen Dagens Oslo-kontor. Her har han holdt seg fram til i dag, og til tross for passeringen av 70-årsmerket 20. april i år sitter han fortsatt i samme markedsføringsstol. Salg av innstikk og annonser er hans spesialitet. Han liker kontakten han får med de mange organisasjonsledere innenfor norsk kristenliv. Han har selv gjort en ekstra innsats for organisasjonen Hjelp jødene hjem, en organisasjon og en sak han er blitt veldig glad i.

– Jeg har ofte lurt på om jeg kanskje har et eget gen for markedsføring. Jeg er ikke i tvil om at tiden i Blå Kors var en god forberedelse for denne jobben, forteller han.

– Hva tenker du om fusjonen mellom dine to tidligere arbeidsgivere, Blå Kors og Rusfri/KE?

– Det tenker jeg må være veldig positivt for rusfeltet. Jeg tror vi vil se mange gode synergieffekter både innen det forebyggende arbeid og behandlings- og hjelpearbeidet. Jeg tror også at flere unge vil få øynene opp for Blå Kors og kristent rusarbeid, sier den spreke 70-åringen.

Torbjørn Ekroll bor landlig til i Aurskog-Høland noen mil utenfor Oslo sammen med sin Turid. Sammen gleder de seg over jevnlige besøk fra fire voksne barn med ektefeller og i alt sju barnebarn. ●

Familiespillet Sirkus Filiokus

3 juleønsker i én gave: det samler familie og venner i spenning, latter og lek. Det gleder den som får og den som gir. Og det hjelper et barn i julen!

For kjøp, informasjon og flere hjertegode julegavetips gå inn på Blå Kors sin nettbutikk Blå Gaver, www.blagaver.no eller ring telefon 21 50 93 57.

JULEGAVE-
TIPS

Barnas Jul står på spill

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

Snart er julen her igjen og vi tenner lys, baker julekaker og pynter juletre. De aller fleste barn fylles med glede og forventning. Men ikke alle barn forbinder julen med noe positivt. 120 000 barn i Norge vokser opp i hjem hvor en eller begge foreldrene misbruker alkohol. De gruer seg til jul. Dersom ingen ser dem, dersom ingen rekker ut en hånd, dersom ingen bidrar med noe, blir heller ikke julen i år en varm og god opplevelse.

Ved å bestille familiebrettspillet «Sirkus Filiokus» i julegave får du tre juleønsker i én gave.

Det samler familie og venner i spenning, latter og lek. Det gleder den som får og den som gir. Og det hjelper et barn i julen. Dette er gaven som gleder alle med sin fantastiske historie, gøyale figurer og herlige design. Og, det beste, overskuddet går til Blå Kors' arbeid for barna som vokser opp i hjem med alkohol og rus.

Markedssjef
Vidar Solsvik og
markedskonsulent Elin
Årnes spiller «Sirkus
Filiokus» sammen med
to engasjerte 6-åringer,
Isak Årnes og Astri
Strand-Fredheim

På Blå Kors sin nyåpnede nettbutikk Blå Gaver, www.blagaver.no, der spillet kan bestilles, finnes også andre gavetips som selges til støtte for Blå Kors.

– Dette vil, for noen barn, kunne bli

årets viktigste julegave. Vi håper at både næringsliv og privatpersoner vil engasjere seg for å gi mange flere muligheten til en trygg og god barndom, sier markeds-konsulent Elin Årnes i Blå Kors Norge.

Advokat Atle Roll-Matthiesen Kong Ringsg 16 3510HØNEFOSS Tlf. 32 12 10 53	Hepsø Maskinstasjon 7228 KVAL Tlf. 72 85 22 08	Granhøy Alderspensionat 2750GRAN Tlf. 61 31 30 10	 ColorLine 4662KRISTIANSANDS Tlf. 38 07 88 00	 vikørsta 6893 VIK I SOGN Tlf. 57 69 86 50	Juel Johansen Bilruter ANS Rådalsv. 16 1663 ROLVSØY Tlf. 69 33 51 39	Buskerud Idrettskrets 3003DRAMMEN Tlf. 32 01 61 00	
Stenberg Bedriftsrådgivning AS Gl Riksv 333 3055KROKSTADELVA Tlf. 928 37 440	Hønefoss Begravelsesbyrå Sukken A/S Nordre torv 5 3513HØNEFOSS Tlf. 32 12 15 37	Optikeren Solagården Solakrossen 2 4097SOLA Tlf. 51 65 22 99	Hønefoss Glass-service A/S Osloveien 31 3511HØNEFOSS Tlf. 32 12 33 70	Sande Gård AS 4097SOLA Tlf. 51 71 51 00	 KUBEN helse- og omsorgssenter 3510HØNEFOSS Tlf. 32 12 86 00	Partrederiet Mjånes 9531 KVALFJORD Tlf. 78 43 86 47 Sightseeing på Altafjorden	
 Flakstad kommune Helse og Velferd www.flakstad.kommune.no	 Gjemnes kommune Psykiatritjenesten www.gjemnes.kommune.no	 Fedje kommune www.fedje.kommune.no	 Røst kommune Psykiatritjenesten www.rost.kommune.no	 Eidsberg kommune www.eidsberg.kommune.no	 Rælingen kommune www.ralingen.kommune.no	 Alstahaug kommune Sosialetaten www.alstahaug.kommune.no	
 Tysvær kommune Psykisk Helsetjeneste www.tysver.kommune.no	 Hol kommune Psykisk Helsetjeneste www.hol.kommune.no	 Asker kommune Helsestasjonen for ungdom www.aker.kommune.no	 Måsøy kommune Psykiatritjenesten www.masoy.kommune.no	 Sandøy kommune Helsestasjonen www.sandoy.kommune.no	 Stavanger kommune www.stavanger.kommune.no	 Ballangen kommune Pleie- og omsorgsetaten www.ballangen.kommune.no	
 Masfjorden kommune www.masfjorden.kommune.no	 Bygland kommune www.bygland.kommune.no	 Larvik kommune www.larvik.kommune.no	 GRAN KOMMUNE www.gran.kommune.no	 Hamar kommune www.hamar.kommune.no	 Oslo kommune Rusmiddeletaten www.oslo.kommune.no	 Rælingen kommune avd. psykisk helse/rus www.ralingen.kommune.no	
 Eigersund kommune Psykisk Helsetjeneste www.eigersund.kommune.no	 Fet kommune Psykisk Helse www.fet.kommune.no	 Bjugn kommune Psykisk Helsearbeid www.bjugn.kommune.no	 Arendal kommune www.arendal.kommune.no	 Klepp kommune www.klepp.kommune.no	 Våler kommune Psykisk helsearbeid www.valer-of.kommune.no	 Aure kommune www.aure.kommune.no	
 Holtålen kommune Psykisk Helse og Rus www.holtalen.kommune.no	 Agdenes kommune www.agdenes.kommune.no	 Flå kommune Psykiatritjenesten www.flaa.kommune.no	 Røros kommune Psykisk Helsetjeneste www.roros.kommune.no	 Vågå kommune Helse og Sosial www.vaga.kommune.no	 Rødøy kommune Psykisk Helsetjeneste www.rodoy.kommune.no	 Karmøy kommune www.karmoy.kommune.no	
 Volda kommune www.volda.kommune.no	 Fitjar kommune avd Havnauset Bu og Servicesenter www.fitjar.kommune.no	 Drammen kommune Omsorgstiltakene www.drammen.kommune.no	 Gol kommune Psykisk helsevern www.gol.kommune.no	 Nesset kommune avd for Helse og Forebyggende www.nesset.kommune.no	 Holtålen kommune www.holtalen.kommune.no	 Stokke kommune Psykisk Helse / og Rustjeneste www.stokke.kommune.no	
 Ski kommune Miljøarbeidertjenesten www.ski.kommune.no	 Bokn kommune avd for psykisk helse www.bokn.kommune.no			 Lillesand kommune Psykiatritjensten www.lillesand.kommune.no	 Drangedal kommune www.drangedal.kommune.no	 Grimstad kommune Helse og Sosial www.grimstad.kommune.no	
 Bærum kommune Progress rustiltak Åpen dør - lav terskel, ta kontakt: Tlf. 67 50 76 55 Åpningstid: 08.00-16.00 (15.00) www.baerum.kommune.no	 Levanger kommune Rus og Psykiatritjenesten www.levanger.kommune.no			 Kautokeino kommune Psykiatritjenesten www.kautokeino.kommune.no			 Hjartdal kommune Tjeneste for Psykisk Helse www.hjartdal.kommune.no
 Nøtterøy kommune Rus og Psykiatritjenesten www.notteroy.kommune.no	 Leka kommune Pleie- og omsorgsetaten www.leka.kommune.no			 Nittedal kommune Enhet for helse avd. psykisk helse www.nittedal.kommune.no			 Marnardal kommune Psykisk Helsevern www.marnardal.kommune.no
 Sokndal kommune Psykisk Helse www.sokndal.kommune.no Ta kontakt med Psykisk Helsetje- neste i kommunen 51 47 06 00	 Marker kommune Psykisk helse - Kontor/Dagsenter www.marker.kommune.no			 Spydeberg kommune Psykisk Helsetjeneste Løvstad Aktivitetssenter www.spydeberg.kommune.no			 Kvitøy kommune Psykisk Helse www.kvitsoy.kommune.no
 Stavanger kommune Oppvekst og Levekår www.stavanger.kommune.no	 Fedje kommune www.fedje.kommune.no			 Midtre Gauldal kommune www.midtre-gauldal.kommune.no			 Hurum kommune www.hurum.kommune.no

Christensen Teppe & Tapet Håndverk AS Tollbug 16a 3044 DRAMMEN Tlf. 32 83 20 74	 ELOPAK www.elopak.com	Lierhallen Svømme- og Idrettshall Jensvollv. 44 3400 LIER Tlf. 32 84 80 95	 Senter for Rusforebygging 3001 DRAMMEN Tlf. 32 04 67 00	Mascot Electronic AS Mossev. 109 1624 GRESSVIK Tlf. 69 36 43 00	Lerøy Alheim A/S Skuteviksbodene 1 /2 5035 BERGEN Tlf. 55 30 39 00	H. Lunde Autoverksted 2266 ARNEBERG Tlf. 62 95 32 83
 HØEGH AUTOLINERS 0212 OSLO Tlf. 21 03 90 00	Omlidstranda Camping 3296 NEVLUNGHAMN Tlf. 33 18 86 00	Salong Kari Minnesundsenteret 2092 MINNESUND Tlf. 63 96 86 07	 VÅGAN HAVNEVESEN 8301 SVOLVÆR Tlf. 76 06 79 90	Inter Revisjon Moss AS Halløkka 4, 1534 MOSS Tlf. 69 20 45 00	 SEMCO Araberg 3, 4050 SOLA Tlf. 51 71 56 56	Mobergs Fysikalske Institutt AS Landboden 43, 5200 OS Tlf. 56 30 11 33
Hadelandsbakeriet AS Rådhusv 35 2770 JAREN Tlf. 61 32 81 38	Gol Blomsterforretning Sentrumsv 92, 3550 GOL Tlf. 32 07 42 73	Grove-Knutsen & Co A/S Brobekkv. 104 A 0583 OSLO Tlf. 22 81 26 00	Engelsviken Slipp AS 1628 ENGALSVIK Tlf. 69 33 31 65	Brødrene Ulveseth A/S 5882 BERGEN Tlf. 55 15 42 00	 KONGSBERG ENTREPRENØR AS Skrubmoen 17 3619 SKOLLENBORG Tlf. 464 70 000	Luster Kyrkjeleg Fellesråd 6866 GAUPNE Tlf. 57 68 55 00
Stener Dvergsnes & Co A/S Markens g 45 4612 KRISTIANSANDS Tlf. 38 02 21 98	Alleen Billakkeri Thor Åge Sevejrdet Ing. Rybergsg 99 3027 DRAMMEN Tlf. 32 89 20 85	Arendal Modellverksted Kaffejordet Tromøy 4818 FÆRVIK Tlf. 37 08 55 94	 Hole Viksveien 30, 3530 RØYSE Tlf. 31 02 83 10 Fax. 31 02 83 11	AVIS BILUTLEIE Storehagen 4 6800 FØRDE Tlf. 57 72 50 80	Horten Rørleggerbedrift A/S Storg. 64 3182 HØRTEN Tlf. 33 04 36 54	Tannlege Tor Frost Nielsen Strandg. 19 5013 BERGEN Tlf. 55 32 67 24
 MANAGING RISK Veritasv 1, 1322 HØVIK Tlf. 67 57 99 00	 Mo og Jølster vidaregåandeskule Mo, 6800 FØRDE Tlf. 57 65 64 40	Ing. H. Asmyhr A.S Hvamsvingen 10 2013 SKJETTEN Tlf. 64 83 45 50	 GHV MONTASJE www.ghv.no - 38 61 53 90	Amcor Flexibles Drammen AS Nedre Eikerv. 12 3045 DRAMMEN Tlf. 32 20 21 00	Jessheim videregående skole Ringv. 50 2050 JESSHEIM Tlf. 63 92 78 00	Perry Bar Herm Baggers g 10 3717 SKIEN Tlf. 35 52 69 69
Finnsnes Dykkercenter Bernh. Lundsv 11 9300 FINNSNES Tlf. 77 84 10 44	Stavern Sport Dronningensg 2 3290 STAVERN Tlf. 33 19 89 41	Finnøy Grave og Sprengningsservice AS Judaberg 4160 FINNØY Tlf. 51 71 25 36	 ELEMENTMONTASJE AS 3300 HOKKSUND Tlf. 32 75 08 08	Vestfold Asfalt AS Rav 571 3239 SANDEFJORD Tlf. 918 77 707	Finn og Albert Egeland A/S 4688 KRISTIANSANDS Tlf. 38 09 79 79	 Panvulk Aslakkv. 20, 0753 OSLO Tlf. 22 51 48 00
Eina Almenning 2843 EINA Tlf. 61 15 94 50	Flandernborg Rammer og Kunst Nedre Flandernborg 5 7374 RØROS Tlf. 72 41 05 90	 NAV Værnes Nord 7500 STJØRDAL Tlf. 74 83 72 00	 NAV Aurskog-Høland 1940 BJØRKELANGEN Tlf. 67 25 64 00	WEBA Joh Berentsens v 41 5161 LAKSEVÅG Tlf. 55 34 90 50	 westsoft MANAGING PROJECTS 6022 ÅLESUND Tlf. 70 17 45 00	 Nordnorsk Pensjonistskole 8920 SØMNA Tlf. 75 02 92 80
 SVERDRUP HANSEN SPESIALSTÅL 4032 STAVANGER Tlf. 51 81 69 00	Fosterheimstenesta i Molde Julsundv 49 a, Fylkeshuset 6400 MOLDE Tlf. 466 17 400		 Sykehuset Østfold HELSE avd. Barne- og Ungdomspsykiatri og Barnehabilitering Veum Allé 1, 1612 FREDRIKSTAD	 BM BYGGMAKKER	CARLSEN Holtvedtv. 6 3202 SANDEFJORD Tlf. 33 48 40 00 Åpent: 7-17 (18). 830-15	
	Bentzen Moss Begravelsesbyrå A/S Solgaard Skog 4, 1539 MOSS Tlf. 69 25 11 15		Hardanger Interkommunale Barneverntjeneste Torget 2-4, Oppheimsg 31 5750 ODDA Tlf. 53 65 40 00		 SIRUS STATENS INSTITUTT FOR RUSMIDDELFORSKNING	
 Selvang FUNKSJONSHEMMEDE IKKE DISKRIMINERING www.selvang.no	Arendal Dyreklinikk Centralg 12, 4836 ARENDAL Tlf. 37 02 48 05		 Krisesenteret i Follo IKS Incestsenteret i Follo IKS Åpent hele døgnet hele året Langbakken 9, 1430 ÅS - Tlf. 64 97 23 00		Øvre Slottsg. 0157 OSLO Tlf. 22 34 04 00 Fax. 22 34 04 01	
	Steffensrud Rehabiliteringssenter AS 2846 BØVERBRU Tlf. 61 19 91 00		Rica Park Hotel Gamle Kirkepl. 3 3019 DRAMMEN Tlf. 32 26 36 00		 STIFTELSEN BLÅ KORS FREDRIKSTAD består av: - Fredrikstad attføringscenter - avd. - APS - Jobbkonsulentene (AB/IO) - Attførings tiltaket M/S Ny-Vigra APS - Blå Kors Hauga - Krise- og incestsenteret i Fredrikstad - Kulassenteret - Ilaveien Bosenter - Barnas Stasjon - Varmestua i Fredrikstad - Seiersborg videregående skole AS	
 Hordaland fylkeskommune Oppføringsavdelinga 5020 BERGEN Tlf. 55 23 90 00	 Manifestsenteret Psykisk helse og rus Hyggenv 29, 3440 RØYKEN Tlf. 31 29 76 50 - Fax. 31 28 33 54 www.manifestsenteret.no post@manifestsenteret.no Utredning, behandling og rehabilitering		 actis RUSFELTETS SAMARBEIDSGRAN Rusfeltets samarbeidsorgan Norsk og internasjonal ruspolitikk www.actis.no Tlf.: 23 21 45 00 Torggt 1, 0181 OSLO		Fellesadm. Pb. 585, 1612 FREDRIKSTAD Tlf. 69 30 18 40 	

Rusfri
korrigerer

I vårt forrige nummer av Rusfri skrev vi om idrett og alkohol. Vi intervjuet blant annet breddesjef i Norges Fotballforbund, Alf N. Hansen. Ved en beklagelig feil falt det bort noen linjer av teksten, noe som resulterte i at Hansens beskrivelse av Norway Cup ble framstilt helt feil.

Her gjengir vi den korrekte versjonen av det Alf N. Hansen sa om Norway Cup og alkohol:

– Jeg bør kanskje ikke være for bombastisk, men i Norway Cup er alkohol fraværende. Arrangøren gjør en viktig jobb, og lederne og trenerne følger opp. Jeg er meget godt fornøyd med det jeg ser på Ekebergsletta, sier Hansen.

Innvik Fjordhotell Misjonsheimen AS 6793 INNVIK Tlf. 57 87 49 90	 KRIMINALOMSORGEN Vik Fengsel 6893 VIK I SOGN Tlf. 57 69 65 00	Ekra Gartneri Leinstrand 7083LEINSTRAND Tlf. 72 59 42 20	Nærbø Fargesenter AS Jadarv 6, 4365 NÆRBØ Tlf. 51 43 33 11	Aven Holmestrand A/S Sørbyv 17 3080HOLMESTRAND Tlf. 33 06 65 60	Tannlege Ove Eriksson Storg 86 2615LILLEHAMMER Tlf. 61 25 31 30	MODUMBAD byggetid 1-10 3370 VIKERSUND Tlf. 32 74 97 00
Stette Data AS Temasenteret 6260 SKODJE Tlf. 70 24 41 40	Stiftelsen Trasoppklinikken Trasoppterr. 25 0672 OSLO Tlf. 23 34 82 00	Leif Gromstads Auto A/S Vesterv 56 4839ARENDAL Tlf. 37 05 99 00	Joker Tuddal Varecenter 3697TUDDAL Tlf. 35 02 41 05	Ri-Ma Service A/S Sotå, 6453 KLEIVE Tlf. 71 24 71 69	 Fellesorganisasjonen 0506 OSLO Tlf. 23 06 11 70	Finn Løken AS 1431 ÅS Tlf. 64 94 29 65
 Vestre Rosen 73 7092 HEIMDAL Tlf. 72 88 96 55 www.taksteam.no	Oslo Kennel og Hundepark Verkseier Furulundsvei 44 0668 OSLO Tlf. 22 30 82 20	Sørlandet sykehus HF (ABUP) 4604 KRISTIANSANDS Tlf. 38 07 30 00	Advokathuset Roll-Matthiesen og Braseth Kong Ringsg 16 3510HØNEFOSS Tlf. 32 12 10 53	Oslo Universitetssykehus Psykiatrisk Divisjon Ullevål Kirkev 166, 0450 OSLO Tlf. 22 11 80 80	 Haugesund sjukehus Helse Fonna v/psykiatrisk klinikk Karmsundg 12 d, 5513 HAUGESUND Tlf. 52 73 20 00	
 forebygging.no Kunnskapsbase og interaktiv arena for forebyggende og helsefremmede arbeid. Nett-tjenesten utvikles gjennom et bredt samarbeid mellom fagmiljøer i Norge. Forebygging.no inneholder mer enn 10.000 fagemner med særlig fokus på rusforebyggende arbeid.			 ULLEVÅL universitetssykehus Regional avd for Spiseforstyrrelser Kirkev 166, 0450 OSLO Tlf. 23 01 62 30		Sebbelows stiftelse 1892 TRADISJONER - KOMPETANSE - ERARING 2009 116 ÅR Senter for foreldre og barn Med hjertet midt i hjertet av byen!	
					Ringeriks-Kraft Fossv 7-9, 3510 HØNEFOSS Tlf. 32 11 95 00 - Fax. 32 12 16 11 www.ringeriks-kraft.no	

Jæren Distriktpsikiatriske Senter

Opne førelesingar hausten 2009

på M44 i personalkantina 2. etg. kl. 19.00 - 20.00

Tema: 03.09: Korleis kan ein meistra angst. 10.09: Kva opplever barn og unge når dei blir utnytta fysisk eller psykisk. 17.09: Råd og hjelp når ein føler seg deprimert. 24.09: Familievald. 01.10: Det vanskelege ved å vera dei pårørande. 08.10: Ein og ein halv times førelesing om korleis ein kan forstå eit menneske med psykopatiske trekk. 15.10: Kjærast og partnar som pårørande. 22.10: Kommunikasjon i familien - meir enn bare prat. 29.10: Hjelp til å forstå og koma i kontakt med sin eigen livsstyrke. 05.11: Kva er psykose. 12.11: Sjølvbilde på vektskåla. Vanskar med å eta. 19.11: Psykologiske vitamin - positiv psykologi.	Ansvarlig: Psykiatrisk sjukepleiar Marit Irene Garborg, JDPS Nina Myklebust og Lilly Egge, Senter mot seksuelle overgrep Sjefsjukepleiar Aslaug Fjordholm, JDPS og Laila Horpestad Psykologspesialist Anne Solberg, Senteret Alternativ til vald Psykiatrisk sjukepleiar Olaug Sleveland Johannesen, JDPS og Sybille Geiner Psykolog Paul Nordgren, JDPS Sosionom Gro Solsbak, JDPS Psykolog Fredrik Frøyshov, Familisenteret på Bryne Kunst- og uttrykksterapeut Eva Flodberg, JDPS og Solfrid Undheim Bergersen Psykiater Per Øglænd, JDPS Psykolog Tron Omland, JDPS Psykolog Bjørn Olav Olsen, JDPS
--	---

Fokus på barn og rus

Borgestadklinikkens årlige konferanse «Barnet og Rusen» ble i høst arrangert i Sandefjord. Konferansen samlet fagfolk som helsesøstre, jord-mødre, ruskon-sulenter, leger og psykologer til tre dager med fokus på rus, familie og graviditet.

Psykiateren Finn Skårderud er en av drivkreftene bak mentaliserings-tradisjonen i Norge.

DET Å DELE ERFARINGER fra satsinger/prosjekter i kommunene var sentralt. Blant de som fikk mulighet til å presen-tere sitt arbeid var Ringerrike kommune. De samarbeider med Borgestadklinikken om prosjektet Tigris. Dette er en tidlig intervensjonssatsing med vekt på å av-dekke problematisk rusbruk hos gravide og hos foreldre til små barn. Ved tidlig å avdekke rusbruk og ha bedre kompetanse i forhold til hjelpetiltak, er målet å forhindre at barn blir skadelidende på grunn av rusbruk hos voksne.

Elisabeth Nordhus Lied fra Stavanger avsluttet konferansen med å snakke om seg selv og sin oppvekst som barn av en alkoholisert far. «Jeg er ikke en løvetann», var overskriften på innlegget hvor hun la vekt på å formidle hvilke faktorer som har hjulpet henne. En edru mor som klarte å opprettholde familiens struktur og ruti-ner, et godt forhold til søsteren og det at hun klarte seg bra på skolen, var beskyt-tende faktorer for henne. I dag er Lied en-gasjert i frivillig arbeid for å hjelpe barn av rusmisbrukere. Hun er barneverns-pedagog og er leder av brukerutvalget ved Rogaland A- Senter.

Det er allerede fastsatt dato for neste års Barnet og Rusen konferanse: Det blir det en nordisk konferanse i Sandefjord 29. september – 1. oktober. ●

360 deltakere på konferansen Barnet og Rusen i regi av Borgestadklinikken

AV HILDE EVENSEN HOLM TEKST OG FOTO

Gjennom konferansen fikk Borgestad-klinikken en unik mulighet til å løfte fram det som er klinikkens spesialfelt. 360 del-takere var på plass, og deltakerlista var full flere måneder før konferansestart.

SENTRALT I KONFERANSEN var tema-tikken «mentalisering som behandlings-metode». Psykiateren Finn Skårderud er en av drivkreftene bak mentaliserings-tradisjonen i Norge. Metoden har vist seg å være effektiv i behandling av flere typer alvorlig psykisk sykdom. Nå er spørsmålet om den også er effektiv i behandling av foreldre med rusavhengighet. Metoden går i korte trekk ut på å øve opp de unge rusavhengige foreldrenes evne til å se sitt eget og barnets sinn.

Ved å gi barnet større plass i sitt eget sinn vil rusen få mindre plass, mener behandlerne som prøver ut metodikken. Dette blir blant annet gjort ved Sykehuset Innlandets avdeling på Hov i Land. Erfaringer derfra fikk bred plass på kon-feransen. Forsker Kjerstin Söderström fra Lillehammer er en av de ressurs-personene som følger satsingen på Hov i Land, og hennes forskningsmateriale ble presentert.

AV GENERALSEKRETÆR
GEIR GUNDERSEN

Fra presseetikk til pressetaktikk

En av pilarene i pressens samfunnsrolle, slik den framstilles i Vær Varsom-plakaten, er å verne enkeltmennesker og grupper mot overgrep fra dem som har makt. Men deler av pressen er selv aktivt med i et slikt overgrep: I skyggen av reklameforbudet har ledende norske aviser blitt en viktig arena for alkoholindustriens «pushing» av vin, sprit og øl. Ofrene er over hundre tusen barn og unge som lider under det økende alkoholkonsumet blant foreldre og andre voksne.

Dette overgrepet tok Blå Kors opp våren 2009 gjennom rapporten «Aviser som selger alkohol – alkohol som selger aviser». Der dokumenterte vi at ledende norske aviser offensivt og ofte i stort omfang promoterer navngitte alkoholprodukter og bruk av alkohol. Denne omfattende promoteringen av alkoholprodukter og alkoholkonsum er med på å undergrave virkningen av reklameforbudet mot alkohol.

Vi tok dessuten opp saken ved å henvende oss til Pressens Faglige Utvalg (PFU), medienes presseetiske vakthund. Vi ba PFU vurdere om alkoholjournalistikken i VG og VG Nett er i tråd med god presseskikk. Vi ba videre PFU vurdere behovet for en presseetisk presisering som understreker behovet for særlig aktsomhet og kildekritikk i omtale av produkter med kjente

skadevirkninger. En prinsipputtalelse med veiledning til redaktører og journalister som arbeider med produktomtale, der produktene er omfattet av skadevirkninger og/eller reklameforbud av helsepolitiske grunner.

I sin behandling av saken skygget PFU helt unna vårt ønske om å vurdere presiseringer og prinsipputtalelser rundt alkoholjournalistikken. De nøyde seg med å drøfte om VG og VG Netts forbrukerjournalistikk var i tråd med god presseskikk. Ved å legge til grunn en langt mer taktisk enn etisk tilnærming, og ved å overse enkelte åpenbare realiteter, greide PFU å frikjenne begge medier.

Det lures inn en feil premiss når PFU legger avgjørende vekt på at VGs alkoholjournalistikk ikke skiller seg fra avisens omtale av «andre produkter og tjenester i markedet». For det første er den redaksjonelle alkoholpushingen mer omfangsrik, hyppig og systematisk enn for andre produkter i markedet. Viktigere er det likevel at alkohol skiller seg fra «andre produkter og tjenester» gjennom reklameforbudet. Bare to andre lovlige produktgrupper er i samme situasjon i Norge, tobakk og reseptbelagte legemidler. Vi finner ingen «forbrukerjournalistikk» på sigaretter eller reseptbelagte legemidler, og alkohol fram-

” Det overrasker oss at Pressens Faglige Utvalg på den ene siden erkjenner at pressens dekning av alkohol har reklameverdi og faktisk bidrar til økt omsetning av alkoholprodukter, og på den annen side ikke ser det etiske dilemma som ligger i at dette pressebidraget til alkoholindustrien er en av de viktigste prosessene for å undergrave et helsepolitisk velbegrunnet reklameforbud.

står derfor som det eneste produktet i denne kategorien som er gjenstand for en systematisk og omfattende redaksjonell promotering.

I sin tilnærming til reklamespørsmålet er PFU enda mer taktisk: PFU velger å vurdere saken «utelukkende» på et «rent tekst-reklamegrunnlag», og konstaterer deretter at en i omtalene ikke finner «skjult reklame». Det er for så vidt korrekt. Det man derimot finner er helt åpen reklame, med bilder, priser og anbefalinger av navngitte produkter. Det ville med andre ord vært et etisk problem for PFU om reklame var sneket inn i redaksjonell tekst via en skjult, kommersiell forbindelse. Men er altså ikke et etisk problem for PFU når redaksjonen for alle praktiske formål reklamerer i full åpenhet for en rekke navngitte produkter – som altså er underlagt reklameforbud.

Det faktum at VGs journalistikk øker salget av alkohol, «betyr ikke at omtalen strider mot de presseetiske normene», og det er «avgjørende å skille mellom reklameverdi og tekstreklame», understreker PFU. Vi forstår selvsagt et det er forskjell på «reklameverdi» og «tekstreklame». Men det overrasker oss at PFU på den ene siden erkjenner at pressens dekning av alkohol har reklameverdi og faktisk bidrar til økt omsetning av alkoholprodukter, og

på den annen side ikke ser det etiske dilemma som ligger i at dette pressebidraget til alkoholindustrien er en av de viktigste prosessene for å undergrave et helsepolitisk velbegrunnet reklameforbud. Vi mener ikke at pressen skylder staten lojalitet. Men vi mener at pressen skylder sitt eget samfunnsoppdrag lojalitet, og reklameforbudet er ikke minst satt der for å verne barn og unge.

Vi ventet ikke at PFU skulle felle VG og VG Nett. I så fall ville PFU satt seg til doms over alkoholpushingen i store deler av norsk presse. I dette perspektivet begriper vi den taktiske, nesten prokuratoraktige tilnærmingen til denne delen av klagen.

Men samtidig; det er et faktum at store deler av pressen på redaksjonell plass er blitt en svært viktig arena for alkoholindustrien. Denne realiteten berettiger under enhver omstendighet den bredere presseetiske vurderingen som vi ba PFU om å gjøre gjennom våre anmodninger om en presseetisk presisering og en prinsipputtalelse, men som PFU av uforståelige grunner ikke ville ta i. I det minste kunne man vurdert en «svensk» løsning: Svenske mediers etiske regelverk om tekstreklame maner til å være «særlig vaksom og kritisk» når man mottar informasjon fra «utenforstående interessenter», og

at dette gjelder «særlig innen områder der loven begrenser retten til å publisere reklame, for eksempel legemidler, tobakk, alkohol og reklame rettet mot barn».

Vi nådde ikke fram i PFU. Men vi minner redaktører og journalister om at misbruk av alkohol rammer ufattelig mange barn og unge, og at alkoholindustrien er en milliardindustri som bruker enorme ressurser på å få folk flest til å drikke mer. Derfor håper vi på en mer varsom journalistikk når det gjelder alkohol, en forbrukerjournalistikk som ikke til de grader oppfordrer til å drikke, en journalistikk som bruker forsiktige virkemidler i sin omtale enn det klamespråk som preger journalistikken i flere store medier, og en journalistikk som retter et mye skarpere søkelys mot alkoholkremmerne i Norge og alkoholindustrien globalt. ●

Geir Gundersen

Landets første TUBA-senter åpnet i Bergen

TUBA

Torsdag 1. oktober 2009 åpnet TUBA Bergen dørene. Dette er den første av fem TUBA-avdelinger som Blå Kors etablerer i Norge med midler fra fjorårets TV-aksjon. En av de mest begeistrede gjestene ved åpningen i Bergen var mangeårig talsmann for «de glemte barna», Paal-André Grinderud.

AV **STEINAR GLIMSDAL** TEKST OG FOTO

TUBA («Terapi og rådgivning til Unge og voksne Barn av rusAvhengige») er et gratis lavterskeltilbud for unge mennesker mellom 14 og 35 år som har vokst opp i familier med rusproblemer. Dette er en gruppe unge mennesker som ofte preges av lav selvfølelse og som sliter med psykososiale problemer. I TUBA vil de få et tilbud som består av individualterapi, rådgivning, gruppeterapi, familiesamtaler og undervisning – alt etter behov. Behandlingen ledes av utdannet fagpersonell. Til nå har norsk rusomsorg manglet et tilbud som så direkte og utelukkende retter seg mot barn av rusmisbrukere. TUBAs nye lokaler i Bergen har adresse i rolige og koselige Sydneshleiven.

AVSKAMMET Leder av helse- og sosialkomiteén i Bergen kommune, Oddny Iren Miljeteig (SV), foretok den offisielle åpningen sammen med direktør for Blå Kors Vest, Audun Dávøy.

– Her blir jeg fylt av andakt, sa Miljeteig i sin tale.

– Vi i Bergen er svært glade for å få være først ut med et TUBA-tilbud.

Ellers deltok Geir Gundersen, generalsekretær i Blå Kors sammen med Paal-André Grinderud, en av dem som har bidratt mest her til lands til å gi TUBAs målgruppe et ansikt.

– Skammen som barn av rusmisbrukere kan føle tærer oss sønder og sammen.

Istedenfor å bli «avluset» blir vi nå «avskammet» med tiltak som TUBA, smilte Grinderud.

Grinderud sa han hadde særlig stor tro på å kombinere et såkalt «lavterskeltilbud» med høy faglighet. På TUBA er det bare å stikke innom, ingen forutgående kontakt med lege eller sosialtjeneste er nødvendig.

SNACK MED FORELDRENE Alex K. Nilsen, terapeut ved TUBA Danmark, hilste festforsamlingen. Blå Kors Danmark har drevet TUBA-arbeid siden 1997. Alle involverte i Norge berømmer de danske Blå Kors-erne som har vært både sjenerøse og hjelpelige i forbindelse med den norske «adopsjonen» av deres «lille pike».

– Vi har forsonet oss med at hun vil bli påvirket av de nye omgivelsene, men ikke tving henne til å bli noe hun ikke er. Snakk med oss, de «biologiske» foreldrene, en gang i blant, sa Alex Nilsen med et lunt glimt i øyet. •

TUBA Bergens nyansatte psykologer Beate Bø (t.v.) og Anja Therese Bakke gjør i stand senteret for å kunne ta i mot de aller første besøkende.

Paal-André Grinderud i samtale med Oddny Miljeteig (t.v.) fra Bergen kommune og Helga Melkeraaen som arbeider med etablering av et TUBA-senter i Trondheim. Et senter åpner om kort tid også i Sandnes.

